

Sněhová královna

scénář

Sníh a led ve velkém detailu, třpytivě nasvícený... (přes tento obraz možná několik základních titulků a vzdálit) ...jsme v mrazicím boxu ledničky, odkud zatím neznámá ruka bere třeba pivo a k tomu ještě kousek čehosi bíle lesklého; pak ledničku zavře a my vidíme, že jsme ve sklářské dílně-laboratoři, kde se provádějí pokusné tavby nových skel. Je tam dosti plamíneků a ohňů – anebo pokud jich není hodně, tak se na těch pár, jež tam být musí, alespoň soustředí kamera. Jsou zde také různě vystaveny vzorky z dřívějších pokusů, nějaké listy se vzorci a zákresy krystalických mřížek .. tak, aby to přibližně odpovídalo skutečnosti a přitom vzbuzovalo přísně technický dojem.

Lidí je přítomno víc, tak pět, šest. Kamera sleduje člověka, který byl v ledničce, jak se pohybuje místností, a na pozadí se odehrává následující rozhovor, jehož původcem je jeden z přítomných, který je zde očividně pouze na návštěvě.

PRVNÍ: Tak co to bude? –ptá se , nahlížeje přítomným pod ruce.

DRUHÝ: Takový sklo. –odvětlí lehce ironicky.

PRVNÍ: Zase něco nového? –pokračuje. Je znát, že sem přišel otravovat, protože se na svém pracovišti zřejmě nudí.

TŘETÍ: No a od čeho jsme výzkum?! Tady děláme jenom samý nový věci.

PRVNÍ: A jaký máte zadání?

DRUHÝ: Jako obvykle; dokonale pružný, pevný, nerozbitný a pokud možno zadarmo.

PRVNÍ: A daří se?

ČTVRTÝ: Snad to bude průhledný.

PRVNÍ: No sláva. Aspoň něco.

DRUHÝ: Snad... –dodá pochybovačně.

Člověk z ledničky přechází místností obezřetně a snaží se být nenápadný, dokonce se jednou větou i zapojil do hovoru (TŘETÍ), ale je na něm znát, že myslí úplně na něco jiného. Viditelně má cosi v úmyslu a dává pozor, aby ten úmysl nebyl příliš zřetelný. Nakonec se mu podaří ledabyle přitočít k nádobě nebo ke směsi pro přípravu vzorku skelné hmoty a vhodí do ní kousek ledu, který vyjmul z mrazáku. (Pokud to lze; pokud ne, musí se tam led dostat jinak; a ani zatím nemusí být poznat, co to bylo.)

Vzorek skla je hotov. Vytvořili tabuli velkou nejlépe asi tak metr čtvereční (je-li to v laboratorních podmínkách alespoň teoreticky možné). Dva laboranti (TŘETÍ a ČTVRTÝ) ji zvednou a přenášejí .. asi někam k technice pro testování vlastností.

DRUHÝ: Tak co? Dobrý, ne? –nadhodí směrem k ostatním a zběžně pohlédne do skla, což učiní i zbývající přítomní .. a tu najednou všichni vidí, že obraz za sklem je úplně jiný, než očekávali – než co je tam ve skutečnosti. Zprvu jsou překvapením trochu strnulí, ale pak se jim viděné ohromně zalíbí a okouzleně se všichni baví tím, co jim sklo předvádí: dělá totiž z lidí bledé kreatury; bere jim úsměv a vůbec jakýkoli výraz, takže jejich tváře vypadají náhle jako pokřivené bezduché masky, a k tomu je deformuje tím, že zdůrazňuje vše, co je na nich nedokonalé; tomu, kdo má velký nos, tedy naroste ještě větší a křivější frňák, rozčuchané vlasy jsou náhle ježaté jako sešlapaný travní drn, brýle se pokrouť a obestoupí celou hlavu, díra po zubu se zvětší přes půl obličeje, strniště vousů zmizí a místo nich se po tvářích rozlezou krystalky ledu, které trčí do stran jakoby zapíchnuté v kůži... Člověk za sklem prostě je stěžl k poznání a vůbec nevypadá legračně, ale oni se novými podobami velice baví. (Několik krátkých záběrů z jedné i druhé strany skla, doprovázených následujícími komentáři, pronášenými ve zmatku jeden přes druhý.)

TŘETÍ: Hele... –vydechne ohromeně– Vidiš to?

PÁTÝ: Co to .. je?

ČTVRTÝ: Co je? –podívá se na ně .. a nachází jejich deformované podoby– Jak jste to..? –nechápe.

TŘETÍ: Kdo to je..? –nahlíží kolem skla, co za ním je ve skutečnosti.

DRUHÝ: Vy teda vypadáte.

PÁTÝ: Držte to opatrně, ať to nerozbijete. Jestli toho vyrobíme víc, tak jsme milionáři! –vykřikne nadšeně, ale kolegové jej zatím moc neposlouchají.

TŘETÍ: Co to máš? –volá na druhého– Nějak ti narostly uši!

ČTVRTÝ: Ukaž.

TŘETÍ: Počkej, dívej se, to je teda něco...

DRUHÝ: Vidiš Karla? Karle, tuhle tvoji fotku by si manželka asi do peněženky nedala, co?!

ČTVRTÝ: Ty máš co vykládat.

PÁTÝ: Slyšíte? Chápete vůbec, co jsme vyrobili?

TŘETÍ: Hele hoši, tohle teda stojí zato, to jsem ještě neviděl!

DRUHÝ: Nojo, víme vlastně, jak jsme to udělali? Přesně!

ČTVRTÝ: Jasně. Kde jsou poznámky? –shání se překotně po záznamech o průběhu prací– Tam jsme museli udělat něco úplně .. nějak... –tápe ve snaze najít vysvětlení.

TŘETÍ: Na to je dost času. –brzdí ho– Pojdte si s tím nejdřív prohlídnout město.

DRUHÝ: To je nápad! Kam?

PÁTÝ: Z věže!

TŘETÍ: Ale nenápadně, ať to nikdo nevidí. –balí sklo do papíru nebo do nějaké látky.

DRUHÝ: Proč?

TŘETÍ: Umíš si představit, co by se dělo, kdybysme to teď někomu ukázali?!

PÁTÝ: To je fakt. Nejdřív patent a potom veřejnost! –souhlasí a pomáhá sklo zakrýt, zatímco ostatní se sbírají k odchodu. A nejvzrušenější po celou dobu byl a je právě ten, který do skla vhodil kousek ledu (TŘETÍ), protože on cosi zvláštního očekával – a teď je možná jen výsledkem ještě o něco víc překvapený – a současně tuší, že to může být jen začátek, náznak budoucích překvapení; ostatním nějak nedochází, že to, co vidí, nemůže být jejich dílem.

Vynášejí sklo nahoru na městskou věž, už jsou na ochozu a kladou je opatrně na okraj, aby se nic nestalo. Samozřejmě na sebe pokřikují a pronášejí různé běžné poznámky, jako: Pozor! – Zvedni to

víc! – Tak dělej, ať se podívám! Opatrně! – Jestli nejsme moc daleko? – Uvidíme. – Měl jsem si vzít dalekohled. – Myslíš, že by to fungovalo? – Vyzkoušíme to příště. –řikají, jsou veselí a všichni se snaží nahlédnout dolů, co uvidí .. když pojednou se zvedne vítr a přestože je léto, vznášejí se kolem náhle vločky sněhu, vítr cloumá skleněnou deskou a oni mají co dělat, aby ji udrželi– Hele, co to je?! – Pozor! – Držte to pořádně! –snaží se, jenže sklo stejně praskne a řítí se k zemi, tříští se o zeď a víchr roznáší třpytivé střípky na všechny strany...
(Na tomto místě poprvé zazní náznak ústřední melodie .. jakési vzdálené zvonění a cinkání, kouzelně strhující zvuk snad rampouchů nebo čeho...)

Výzkumníci přicházejí dolů na prostranství pod věží a pátrají, co ze skla zůstalo a jestli je něco zničené nebo někdo zraněný – ale nic tam není, ani střípek, ani jediný člověk, který by si čeho všimnul.

DRUHÝ: A je po zábavě.

DRUHÝ: Umíte si představit, kdyby to na někoho spadlo?! –vydechne sevřeně.

ČTVRTÝ: Tak uděláme jiný. –navrhne a rovnou by i vyrazil do laboratoře, ale příští věta jej zastaví.

TŘETÍ: To asi neuděláme. –řekne tak věcně, že se tomu ani nedá oponovat, takže k sobě strhne pozornost a na poznámku druhého nikdo neodpovídá. A teprve, když to dopoví, mu samotnému dojde, že prozradil něco, co možná ani nechtěl – ale vlastně spíš už dávno chtěl, jenom měl strach to udělat, ale když si teď konečně zařídil příležitost své tajemství prozradit, už ji musel využít.

ČTVRTÝ: Proč by ne?

TŘETÍ: Protože nám něco chybí.

PÁTÝ: Co?

TŘETÍ: Takovej kousek ledu.

DRUHÝ: Na co led?

(...pod následujícím projevem bude obrazový doprovod – několik záběrů z polární výpravy, jíž se tento člověk zúčastnil; je vánice, viditelnost téměř žádná a několik cestovatelů se s vypětím všech sil dere vpřed, až zahlédnou zámek; pak vstupují dovnitř a ohromeně se rozhlíží, ale vtom se tam strhne bouře ještě větší, než venku, a víchr je tlačí ven, ovšem tomuto člověku se podaří sebrat kousek ledu ze stěny, do níž narazil, a víchr je žene ven a pořád dál...)

TŘETÍ: To byl takovej... –zamyslí se, jak by všechno co nejlépe vyjevil, a pak rychle spustí, aby to měl za sebou– Takovej zvláštní led, co jsem si přivezl jednou z expedice.

DRUHÝ: A co to má společného s tím sklem? Skočí mu do řeči.

TŘETÍ: No právě. To udělal ten led. Tenkrát bylo hrozný počasí a my najednou narazili na zámek celej z ledu. Úplně celej. Jenomže než jsme si to stačili prohlédnout, strhla se tam taková bouře, že nás vítr doslova vynesl ven. Pak už jsme to místo nikdy nenašli. Ale mně z něj zůstal kousek ledu. A to vůbec nebyl obyčejnej led, protože nikdy neroztál a když jsem ho měl u sebe, napadaly mě samý zvláštní myšlenky, nebo když jsem ho postavil k zrcadlu, tak jsem se viděl úplně jinak, protože to nějak dokázalo všechno ovlivnit. Tak mě jednou napadlo zkusit, co to udělá... A tak jsem ho tam .. hodil...

ČTVRTÝ: Kam?

TŘETÍ: Do toho skla.

PÁTÝ: A proč?

DRUHÝ: A to nám říkáš až teď?!

TŘETÍ: Chtěl jsem to vyzkoušet.

PÁTÝ. Co?

TŘETÍ: Co to udělá.

PÁTÝ: No to je dobrý. A máš ještě něco?

TŘETÍ: Nemám.

ČTVRTÝ: Ani kousek?

TŘETÍ: Ne.

PÁTÝ: Tak to už ty milióny asi nevyděláme. Ty mě teda..!

TŘETÍ: Ale... –špitne– Já mám teď docela strach.

ČTVRTÝ: Z čeho?

DRUHÝ: Nic se nestalo, tak co?

TŘETÍ: To nebyl obyčejnej led. Já mám takovej divnej pocit, že .. třeba... *–zkouší své obavy pojmenovat.*

ČTVRTÝ: Stejně z toho nic nezbylo. *–ukáže na zem–* Všechno je pryč. Škoda.

PÁTÝ: Ale mohlš aspoň něco říct. *–vyčítá.*

DRUHÝ: Né mohl! Tos nám měl říct. *–přidá se a všichni společně odcházejí. Avšak ten chlapík, který vhodil do směsi kus ledu, se pořád tváří jaksí ustrašeně, jako by tušil, co může – a bude následovat.*

A vítr se zdivočele prohání světem a roznáší do všech jeho koutů střípky, přičemž opět zní ona závrtař vzbuzující melodie, doprovázená smíchem Sněhové královny a komentářem vypravěče (možná spolu s úvodními filmovými titulky):

VYPRAVĚČ: A vítr roznesl po celém světě střípky skla, ve kterých bylo zakódováno ničivé kouzlo Sněhové královny, protože jí patřil onen ledový zámek. Kouzlo Sněhové královny totiž dělá lidi ještě studenějšími a bezcitnějšími, než byli předtím; dokáže člověku zkazit pohled na svět – jestliže mu úlomek skla padne do oka, nebo docela zničí jeho vztah ke všemu a ke všem – vrazí-li se mu až do srdce.

...a začíná příběh

Dvě děti, chlapec a dívka ve věku asi šesti let, pospíchají nevládnými zákoutími čtvrti, kde oba bydlí. Smějí se a laškují spolu bez ohledu na zanedbané prostředí, a jak se jejich smích rozléhá okolím, protor se jakoby probouzí a projasňuje – špinavé povadlé květiny zvedají hlavičky a nabírají svěží barvu; rozlíceně štěkající pes se zklidní a kočka na stromě, na niž štěkal, přestane prskat a sleze dolů a otře se rozkošnický o kmen; popelář, který ředitím vztekle odkopnul smetí, se najednou vrací a sbírá nepořádek kolem popelnic; paní, která se za oknem s kýmsi nahlas dohadovala, vyhlédne ven a za chvíli se již usmívá, hledíce na ty dva .. kteří nakonec doběhnou za domy, dozadu za kůlnu, kam snad nikdy žádný člověk nepřijde. Rozhlédnou se opatrně a když zjistí, že jsou sami, pustí se do práce: začnou rýpat do země, aby mohli zasadit růže, které kdesi utrhli a přinesli sebou.

GERDA: A až vyrostou, tak si s nimi budeme povídat.

KAJ: Ale Gerdo, květiny přece nemluví.

GERDA: Nemluví. *–přikývne souhlasně–* Ale když chceš, můžeš jim rozumět.

KAJ: To přece nejde.

GERDA: Proč by to nešlo? Naše kočka taky nemluví .. a já jí rozumím.

KAJ: Vaší kočce?

GERDA: Co je na tom? *–zeptá se, ale když vidí Kajovy pochybnosti, dodá–* Ty jim nerozumíš?

KAJ: Moc ne. *–řekne. Květiny už jsou zasazeny a oni si je prohlížejí.*

KAJ: Já nic neslyším.

GERDA: To se musí poslouchat jinak. *–vysvětluje, ale pak s tím raději přestane–* Ale to nevadí. Budeme se o ně starat a až vyrostou, tak si je dáme. *–odvádí řeč od sporu–* Tahle bude pro tebe. *– ukáže na růži, kterou sázela ona.*

KAJ: A tahle pro tebe. *–ukáže na tu druhou a poté se oba postaví. Jenže květiny nejsou moc hezké, klopí se povadle k zemi a nevypadá to, že by měly kvést do krásy.*

GERDA: Pojď, ještě je zalejeme. *–navrhne a oba odběhnou pro vodu.*

Příštího dne volá dívka pod chlapcovými okny (několika patrový činžovní dům).

GERDA: Kaji, slyšíš? *–houkne a chvíli čeká, než to zkusí znovu–* Kaji! Pojď ven!

Nato se otevřou vchodové dveře a z nich vyjde chlapec.

GERDA: Růže nám uschly. *–oznamuje smutně.*

KAJ: Jakto?

GERDA: Nevím. Asi jsme je málo zalili.

KAJ: Jdeme se tam podívat. *–vykročí bez váhání.*

Jsou na místě. Růže skutečně leží uschlé na zemi.

KAJ: To nevadí. Zkusíme to znovu.

GERDA: Ale zeptáme se nejdřív, jak se správně pěstují, aby vyrostly do krásy.

KAJ: Ano, zeptáme se.

GERDA: Ale koho?

KAJ: Vašeho kocoura. *–zasměje se.*

GERDA: Ty mi nevěříš. *–prohodí vyčítavě.*

KAJ: Věřím. Ale moc ne. *–kroutí hlavou, když tu k nim doletí dva ptáčky, usadí se na zídce a ustrašeně štěbetají.*

KAJ: Tak schválně, co říkají?

GERDA: Zlobí se. *–odpoví, aniž by se jakkoliv zarazila–* Mají strach, že jim někdo chce ublížit, a bojí se, aby je tady nenašel. Nebo nenašli.

KAJ: Kdo? *–ptá se překvapeně a Gerda se zamyslí a zaposlouchá, ale to už sem odkudsi z ulice dolehne hluk, který přiměje ptáčky opět vzlétnout. Děti se přitisknou ke zdi stranou, schoulí se jeden ke druhému a s očima vykulenýma naslouchají zvukům rvačky, doléhajícím sem zpoza rohu. Za chvíli slyší dusot vzdalujících se kroků a pak je opět ticho.*

KAJ: To byli oni? *–hledí na Gerdu téměř obdivně.*

GERDA: Asi.

KAJ: Ti jsou určitě ze dvora. *–prohodí a poté oba opatrně nahlédnou za roh, kde spatří potlučeného mladíka, jak se odtud belhá.*

KAJ: Nojo. Určitě to byli oni. Toho znám, ten je od hřiště. Oni se pořád perou.

GERDA: Pomůžeme mu?

KAJ: Radši ne. Ještě by nás taky zmlátil. Znáš je. *–vrtí hlavou a dívka to uznává.*

Přejdou oba zpátky ke květinám, protože nebezpečí pominulo a oni se mohou v klidu vrátit do svého světa.

KAJ: Tys jim opravdu rozuměla?

GERDA: Asi. *–pokrčí rameny–* Já prostě nějak vím, co říkali. Nebo si to myslím.

KAJ: A naučíš mě to?

GERDA: To nic není. *–zasměje se, ale vzápětí zvážní–* Ale já vlastně nevím, jak to dělám.

KAJ: A ty už to umíš dlouho?

GERDA: Nevím. Asi pořád.

KAJ: A proč jsi mi to neřekla?

GERDA: Protože ses neptal. *–utne rozhovor–* Ale pojď, zeptáme se na ty růže. *–vezme ho za ruku a odvádí, když předtím se ještě opatrně rozhlédnou, zda jim už skutečně nehrozí nebezpečí.*

KAJ: Kocoura?

GERDA: Radši tvojí babičky. *–zavrtí hlavou a on přitakává, protože tihle dva si ohromně rozumí a už předtím, když slyšeli rvačku, bylo znát, že vedle sebe nemají strach z ničeho a žádná špatnost je nemůže rozložit.*

Zima.

Všude plno sněhu, okna v celé ulici jsou zamrzlá ledovými květy a za dvěma z nich, umístěnými v protilehlých domech nedaleko od sebe, právě chlapec s dívkou vytvářejí horkým dechem průzory, aby se na sebe mohli podívat. Nejprve je vidět práci dívky a teprve, když je průhled dostatečný, podíváme se naproti, kde má své okno chlapec dávno zprůhledněné. Když jej dívka uvidí, jen letmo zamává rukou a hned se sebere a běží po schodech dolů, prolétne zasněženou ulicí mezi padajícími vločkami jen tak, jak byla doma, a už chvátá zase po schodech nahoru ke dveřím, v nichž ji hoch očekává.

KAJ: Kdes byla? Domluvili jsme se přece, že přijdeš v jednu hodinu. –*zlobí se trochu.*

GERDA: A ty snad znáš hodiny?! –*utrhne se jaksi podrážděně.*

KAJ: Babička mi řekla... –*vysvětluje, ale to už chápe, že se asi u dívky doma cosi nepříjemného dělo, a ihned dodává–* Tobě vaši neřekli?

GERDA: Ne. –*zavrtí podmračeně hlavou.*

KAJ: Asi zapomněli.

GERDA: Asi. –*ušklíbne se.*

KAJ: To nevdá. Stejně jsem čekal jenom chvilku. –*obrací a dívka vítá, že už o tom nebudou mluvit.*

GERDA: Něco jsem ti přinesla. –*natáhne před něj zavřenou pěst.*

KAJ: Co? –*vykulí oči a dívka jej ani nenapíná a hned ukáže dlaň, v níž má papírového motýla. Chlapec si ho vezme a spěchá se okamžitě pochlubit babičce.*

KAJ: Babi, podívej, co mi Gerda přinesla.

BABIČKA: Ukaž. No ten je krásný. Ty máš ráda zvířata, vid' –*obrací se na přicházející dívku a ta němě přikyvuje.*

KAJ: Ona jim rozumí.

GERDA: Ale Kaji!

BABIČKA: Opravdu? –*ptá se vážně, a jak sebou při té otázce prudčeji pohne, loupne ji v zádech a ona se bolestí zkroutí.*

BABIČKA: Ty moje záda. –*postěžuje si a pak dodá–* Ty rozumíš zvířatům?

GERDA: Nevím. Zdá se mi, že jim rozumím. Ale nevím jistě, jestli je to pravda. –*zamlouvá to a raději přejde k oknu–* Hrozně chumelí. –*řekne, hledíc ven do ulice–* Tolik vloček, že skoro ani není vidět. A jak tam poletují; jako živé!

BABIČKA: To se tak rojí bílé včeličky

KAJ: A mají také svou královnu, jako opravdické včely?

BABIČKA: Mají. –*přikyvne, usadí se do křesla a začne rozvážně vyprávět–* Žije sama daleko na severu v ledovém zámku a čas od času se pustí do světa v podobě zvláštní sněhové vločky, která nikdy nedopadne na zem, ale vždy se znovu vznese do výšky a letí dál. Kdysi, když měla nad člověkem moc, vládla krutě, ale spravedlivě, jenže potom se lidé naučili před mrazem chránit a ona se strašně urazila a od té doby jen hledá, jak se pomstít, a rozhodla se prý udělat ze všech lidí studené a strnulé panáky, aby si přestali rozumět a aby se vůbec neuměli smát jeden na druhého.

GERDA: A co kdyby přišla sem k nám? –*špitne.*

KAJ: Jen ať přijde! –*prohodí vychloubačně–* Já bych ji posadil na kamna a ona by roztála! –*dodá a všichni se smějí. Babička ho pohladí a pokračuje ve vyprávění.*

BABIČKA: Ona hledá každou cestu, jak zanást chlad člověku do srdce, protože tam mu nejvíc uškodí. A když se jí to podaří, má ten člověk má potom malou naději na vysvobození, protože zapomene na všechno krásné a bude stále víc podléhat vlivu královny, až nakonec ztuhne docela a bude z něj mrtvý ledový kámen, a nikdy se už nevrátí... –*rozkládá, ale děti ji neposlouchají a hledí ven z okna, na tisíce drobných vloček, a přemýšlejí o Sněhové královně, tak vstane a belhá se chůzí těch, kdo mají problémy se zády, třeba do kuchyně.*

Jednou večer nedlouho poté je pak chlapec doma sám a opět kouká z okna, když pojednou jakási vločka začne narůstat a roste čím dál víc, až je z ní ženská postava, celá v bílém, i v obličeji ledově chladná a neskutečně krásná, a kolem ní jako závoj víří sněh. Tuto proměnu doprovází opět

kouzelná melodie; směsice cinkání a zvonění a hvízdání, vzdáleného a sotva zřetelného, ale přitom uchvacujícího svou dokonalostí a vznešeností. (Stejná melodie, avšak pokaždé s jiným důrazem a intenzitou, se bude ozývat pokaždé, když se Sněhová královna objeví nablízku.)

Poté sněhobílá žena pokyne chlapy, jako by jej zvala k sobě, ale on znechuceně uskočí od okna, protože její studená krása ho spíše odrazuje a protiví se mu. Běží k telefonu zavolat dívce.

KAJ: To je Gerda? –*mluví chvatně do sluchátka*– Ahoj, můžeš chvíli mluvit? Nebudou se vaši zlobit? Tak jo. Víš, koho jsem teď viděl? Sněhovou královnu! Opravdu, tady venku, přímo u nás za oknem. Tak divně si mě prohlížela... Cože? Nevím, asi už je pryč. Tys ji neviděla? Já jsem se bál, aby za tebou nešla. Nesmíš jí otevřít, kdyby se ukázala, slibuješ? Co? Byla taková divná, celá bílá, úplně jako z ledu. Hezká, ale tak škaredě. Byla taková studená, až z ní šel strach. Cože? Tak je nech nadávat... Já vím... Ale nebudeš otevírat okno, vidíš?! Dobře, tak ahoj. –*zavěsí a přejde k oknu, stejně jako dívka, aby na sebe viděli a mohli se na sebe usmívat.*

Jaro o několik let později. (Dětem je zhruba deset roků.)

Opět jsou spolu na tajném místě mezi domy, jen starší a zkušenější.

KAJ: Pamatuješ, jak jsme si mysleli, že nám porostou růže, co jsme jenom utrhlí a zahrabali do země? –*směje se a dívka přitakává.*

GERDA: Ale podívej, naučili jsme se to. –*ukazuje na dvě krásné růžové květinčky, působící v tom zpustlém prostředí jako blyštící se perly mezi hliněnými kuličkami.*

KAJ: Líbí se ti? –*sáhne na jednu z nich a dívka kývne hlavou.*

GERDA: Líbí. A tobě? –*dotkne se druhé, již zase ona pěstuje pro něj.*

KAJ: Hezky jsi mi ji vypěstovala. –*směje se*– A potom je utrhneme? –*ptá se a dívka vrtí rozhodně hlavou, což on rád přijímá.*

GERDA: Necháme je tady a budeme se na ně chodit dívat. Spolu. –*dodá a on horlivě přikyvuje.*

GERDA: A kdyby jedna uschla... –*zamýšlí se a on hned naváže:*

KAJ: Tak budeme mít tu druhou dohromady, a potom zase vypěstujeme další; já tobě a ty mně, abychom na sebe nikdy nezapomněli.

GERDA: Ale musíme je zalít, pojd', ať neuschnou.

KAJ: Já vím. Vždyť já už jim přece taky rozumím. –*chlubí se a oba vylijí ke stonkům vodu z přichystaných nádobek a potom vstanou od keřičků a společně odcházejí.*

Na ulici míjejí partu jen o málo starších pouličních darebáků, znuděně posedávajících na zídce nebo na lavičce.

PRVNÍ VÝROSTEK: Co čumíte, vy dva?!

DRUHÝ VÝROSTEK: Vy jste teda hrdličky. –*poznámená výsměšně, ale těm dvěma takové poznámky vůbec nevadí, což mládence ještě víc dráždí.*

TŘETÍ VÝROSTEK: Máte snad nějaký problém? –*prohodí ostřeji a ti dva už se raději hledí vzdálit.*

DRUHÝ VÝROSTEK: Nemáte? Ale brzy budete mít! –*řekne a všichni seskočí ze zidky (nebo vstanou z lavičky) a začnou je honit, takže děti musí utíkat. A protože jsme v pohádce a mělo by to být znát, bude útěk dětí bezproblémový (kameny jim ustupují z cesty, kaluže se vysoušejí, křoviny rozestupují, branky se samy otevírají a vítr jim fouká do zad), zatímco klukům se vše protiví (z kaluží se stávají hluboká bahniska, branka se zasekne a vítr se do nich opírá zepředu, křoviny se jim zachytávají za nohy a kameny se staví na nejméně vhodná místa, aby po došlápnutí ještě odskočily a praštily darebáka přímo do kotníku...).* Dětem se tedy celkem snadno podaří zmizet.

Dorazí až k řece.

KAJ: Co jim je? –*diví se.*

GERDA: Asi nám závidí. –*odpoví s potutelným úsměvem a chlapec spokojeně přitaká.*

KAJ: Tak ať. –*řekne jen.*

GERDA: Jsou hloupí, vidíš? –*doplní, ale to už si zase hrají; brodí se vodou a hledají oblázky, aby z nich navršili hráze. Mezi nohama se jim prohánějí ryby a pro ně je to naprosto samozřejmé, laškují s nimi a staví jim úkryty...*

KAJ: Podívej! Ten je, co?! –*ukáže na obzvláště velkého pstruha.*
GERDA: Přišel se na nás podívat. Pojď sem, tady máš brouka. –*láká ho.*
KAJ: Taky mu postavíme úkryt?
GERDA: Já už budu muset domů. –*vzpomene si náhle téměř bázlivě.*
KAJ: Už?!
GERDA: Musím. –*leze z vody a pospíchá pryč.*
KAJ: Tak já se stavím ráno, jo? –*volá za ní a pak pokračuje ve stavění.*
GERDA: Přijď. Brzy.

Chlapec stojí pod dívčíným oknem a hází kamínky. Z okna se vykloní nerudná ženská hlava a osopí se na něj.

MATKA: Chceš nám rozbít okno?! Nech toho a koukej padat!

KAJ: Půjde Gerda ven?

MATKA: Jo. A vůbec se nemusí vracet. –*odpoví štiplavě. Krátce nato vyjde z domovních dveří usazená dívka. On si ji soucitně prohlíží, ale neodvažuje se promluvit. Dívka chvíli uhýbá pohledem, ale pak si otře slzy a dělá jakoby nic.*

GERDA: Tak kam půjdeme? –*ptá se a chlapec hned ožije.*

KAJ: Zalejeme růže? –*navrhne a ona souhlasně přikývne; vyrazí tedy do míst, kam se tak často chodívají ukrýt před světem.*

Hýčkají a opečovávají květiny a vůbec celé to zastrčené zákoutí, jež se jim během času podařilo překvapivě zvelebit. A chlapec postupně vyzvídá, co jeho přítelkyni tolik rozrušilo.

KAJ: Pozor! –*řekne, když se dívka neopatrně přiblíží k rostlinám– Tohle je nejkrásnější růže, jaká se nám povedla. –dodá a zahledí se na dívku, která je však zamyšlená a neodpovídá, tedy se poškrábe na bradě a pak naváže– Co se stalo? Doma.*

GERDA: Nic.

KAJ: Já jsem tě viděl. –*oponuje– A nelíbí se mi, když jsi smutná.*

GERDA: Proč?

KAJ: Tak. Já bych ti třeba pomohl, ale nevím jak?

GERDA: To nic.

KAJ: Něco jsi provedla? –*zeptá se a dívka zavrtí hlavou, ale potom se přece jen uvolí cosi prozradit, když vidí jeho upřímný zájem.*

GERDA: Naši se zase hádali a já jsem chtěla, aby toho nechali.

KAJ: No a? –*hledí na ni zkoumavě.*

GERDA: Nic. Ještě jsem za to málem dostala. –*mávně rukou a raději si přidřepne a začne ke květinám přihrnovat hlínu.*

KAJ: Nic si z toho nedělej. –*utěšuje ji– Naši se na mě vykašlali úplně a podívej, už mi to ani nevadí.*

GERDA: Ale babička je na tebe hodná. A já nemám nikoho...

KAJ: Máš mě. –*namítne po krátkém zaváhání.*

GERDA: Já vím. –*špitne zjihle. A chlapec si dřepne vedle ní a oba mlčky drolí v prstech hlínu kolem stonků. Chvíli poté se kamera vzdálí, aby bylo vidět z celku, jak si harmonicky počítají, a hned vzápětí (nebo možná by bylo lepší čas nějakým náznakem – třeba záběr jinam, odkud bude rychlou proměnou zřejmý přechod k dalšímu ročnímu období – posunout výrazněji dopředu, na totéž místo). Vzápětí se tedy kamera vrátí na detail chlapce, který náhle strne a zamrká, když předtím se zvedne krátký poryv větru zazní sotva znatelný náznak ústřední zvonivé melodie (a za chvíli to samé ještě jednou; potom je zase klid a po větru ani stopa)..*

KAJ: Au! –*vykřikne– Něco mi spadlo do oka.*

GERDA: Co? –*stará se– Ukaž.*

Chlapec se však s novým závanem větru namísto toho ještě o něco víc zkroutí a obličej se mu zkrví bolestí.

KAJ: A teď mě píchlo u srdce. Au!

GERDA: Co je ti? *–přistoupí k němu a hledí mu starostlivě do očí, ale on je pojednou jaksi jiný; nechává se sice prohlédnout, ale tváří se přitom mrzutě, jako by mu její počínání bylo nepříjemné.*

GERDA: Co tam máš? *–hledí mu zblízka do zorniček, ale on ji náhle odstrčí.*

KAJ: Nic. *–ucedí zlobně–* Už je to dobrý.

GERDA: A co to bylo? Nebolí to? *–zajímá se, ale on je duchem docela mimo, jako by nad něčím hloubal a byl velice nespokojený s tím, nač přichází.*

GERDA: Slyšíš?

KAJ: Co je?! *–utrhne se–* Vždyť říkám, že to nic nebylo. Tak co se staráš? Dej mi pokoj!

GERDA: Já myslela... *–špitne a v očích se jí zalesknou slzy–* Co se stalo? *–ptá se nechápavě.*

KAJ: Co řveš?! *–křikne–* Stalo se snad něco tobě? Já bych měl brečet, tak přestaň, ty ukňourance! Kdo se má na tebe dívat?

Dívka leknutím úplně ztuhne a oči se jí během chvíle docela zalijí slzami.

GERDA: Co je s tebou? *–vzlykne, ale chlapec odchází pryč.*

KAJ: Nevím, co tady dělám. *–řtká, rozhlížeje se znechuceně kolem sebe, a jeho jazyk je pojednou nezvykle hrubý–* Takový blbý kytky, stejně uschnou. Zbytečně se s nima člověk piplá, nějakaj plevel. K čemu to je? Ať je sežerou housenky, aspoň budou k něčemu užitečný! *–kopne do růží.*

GERDA: Proč to děláš?! *–zlobí se, ale on schválně kopne ještě jednou a s řezavým smíchem uteče.*

Dívka je doma, posmutnělá, že to každého musí trknout. A kupodivu to postřehnou i její rodiče, kteří oba najednou vstoupí do místnosti, kde ona sedí jako tělo bez duše.

MATKA: Co je jí? *–podívá se poté, co si ji chvíli prohlížejí–* Tys jí něco udělal?

OTEC: Co já? *–brání se–* Ode mě už hodně dlouho nedostala. *–dodá, jako by říkal, že výprask je jediné, co pro svou dceru má.*

MATKA: Gerdo! *–osloví malou, ale ta nevnímá. A rodiče jsou z toho náhle poněkud zaražení.*

MATKA: Já jsem ti to říkala... *–dí vyčítavě.*

OTEC: Ale kdoví, co jí je. *–zlehčuje.*

MATKA: Aspoň před ní bysme se měli ovládat.

OTEC: Že to říkáš zrovna ty!

MATKA: Podívej se na ni. *–kývne hlavou, ale nedostane žádnou odpověď. Oba hledí zamýšleně na své dítě a zřejmě svádí boj s vlastním svědomím, potom matka vstane, přistoupí k ní a pohladí ji. Dívka sebou cukne a polekaně se odtáhne; oči se jí lesknou slzami.*

MATKA: Copak je? *–ptá se zjihle.*

GERDA: Kaj. *–vzlykne.*

MATKA: Co?

GERDA: Kaj .. se nějak .. změnil. Asi se mu něco stalo. *–dodává honem, aby bylo znát, že on za svou proměnu určitě nemůže.*

OTEC: Kdo?

GERDA: Kaj. *–vzhlédne odevzdaně, hledajíc podporu kdekoli, třeba i u vlastních rodičů–*

Najednou je úplně jiný. Nechce si se mnou hrát, nic se mu nelíbí, jenom mě zlobí a všemu se posmívá.

OTEC: To je .. tamten tvůj .. kamarád? *–hodí hlavou a v jeho hlase je znát přídech opovržení.*

GERDA: Určitě se mu něco stalo! Třeba je to nějaká nemoc. *–pokračuje–* On by teď nejrady zničil všechno, co se mu zrovna nehodí, a pořád by jenom počítal a měřil, jenom co z toho bude mít... *–říká. A zatímco ona se svěřuje, rodiče opět nabyli ztracenou rovnováhu a smějí se.*

MATKA: Tak tohle. *–kroutí hlavou–* A já myslela kdovíco...

OTEC: Vidíš. A ty sis myslela, že je to ještě dítě. A ona zatím... *–obrátil se k dívce s přezíravým úšklebkem–* Asi na tebe budeme muset dávat větší pozor, abys náhodou...

MATKA: Ale prosím tě, na co ty hned myslíš...

OTEC: No a co?! *–zvedá hlas–* Kdybych myslel tenkrát, kde jsem mohl bejt!

MATKA: Nojó, ty kdybys myslel! A co já?! Jak jsem asi dopadla já? Protože tys nemyslel. *–oba se svorně odcházejí hádat jinam a dívka chvíli hledí za nimi. Poté přistoupí k oknu a pozoruje prázdnou okenici v protějším domě, kde viděla svého přítele a kde už dávno nenachází jeho usměvavou tvář, nato se prudce sebere a vyrazí ven .. na návštěvu k němu.*

Ale Kaj není doma, protože zrovna ve společnosti podobných kluků vymýšlí lotroviny. Sedí na plácku uprostřed křovin, na špalcích u vyhaslého ohniště, mezi smetím a vyhozenými odpadky, a někteří kouří cigarety; on však nikoliv. Ti kouřící se snaží šlukovat a mají různý úspěch, od zcela zběhlého vdechování po zajímavé soukání dýmu do plic. Kaj si je pozorně prohlíží, jak jim šedne pleť, plihnou vlasy, kalí se zrak a vnitřnosti hrozí začít prudce vylučovat...

PRVNÍ KAMARÁD: Umíš tohle? –*obráti se na druhého a předvede mu, jak vyfukuje kouř ušima (protože on je v kouření nejzkušenější). Druhý kamarád to zkouší, ale nejde mu to a rozkašle se. Třetí se rovněž pokusí, ale také se jen zakucká. První ještě jednou spokojeně vypustí z uší dým.*

TŘETÍ KAMARÁD: Jak to děláš? –*zeptá se, ale první neodpoví a chystá se předvést další svou dovednost.*

PRVNÍ KAMARÁD: Sleduj. –*řekne a pokouší se utvořit z vyfukovaného kouře kruhy, ovšem nyní se i on zakucká.*

KAJ: Proč kouříte? –*vstoupí jim do zábavy sebevědomě– Co z toho máte? Chlapci krčí rameny, ale spíš je v tom přezíravá nechť něco vysvětlovat.*

PRVNÍ KAMARÁD: Zkus to taky, uvidíš.

KAJ: Nemám zájem. Zbytečně bych si kazil plíce, a stojí to prachy. Na nic!

DRUHÝ KAMARÁD: To teda. –*zvedne prázdnou krabičku a hodí ji doprostřed– Je to strašně drahý. –zakroučí hlavou. A tu se Kajovi zablýskne v očích.*

KAJ: Chceš sehnat levnější? –*zeptá se, když předtím krabičku zvedne a narovná, prohlédne si ji a vzápětí znovu zmačká a hodí za záda .. kde už čeká myš, krabičku sbalí a odnáší kamsi pryč, do svého hnízda, jež má celé vystavěno z podobných krabiček a vypadá to velice kouzelně. (Toto vidíme v průběhu následujícího rozhovoru.)*

DRUHÝ KAMARÁD: Ty máš?

KAJ: Seženu.

DRUHÝ KAMARÁD: Za kolik?

KAJ: Kolik dáš?

DRUHÝ KAMARÁD: Dvacet.

KAJ: Tak zejtra je máš.

TŘETÍ KAMARÁD: Já chci taky. –*zapojuje se honem.*

KAJ: Tak zejtra večer tady. Kdo chce, ať přijde. Dvacku za krabičku.

PRVNÍ KAMARÁD: A kde je vezmeš?

KAJ: To je moje věc. Budou. –*vstane, poháněn svým nápadem, a tajuplně odchází, zatímco kluci si jej nedůvěřivě a trochu i podezíravě prohlížejí.*

Dívka je u chlapcovy babičky, které se svěruje se svým trápením. Sedí na židli, kouká do okna, v němž vídala jeho, a vzdychá:

GERDA: Proč se tak změnil? Vždyť přece byl tak hodný. A teď ho zajímá jenom... –*nemůže najít vhodná slova. A stará paní ji utěšuje:*

BABIČKA: On se vyblázní, neboj.

GERDA: Nevyblázní. On není takový .. vlastně nebyl. Ale teď..? Já nevím, co se to s ním stalo.

BABIČKA: To jsou kluci. Musíš ho nechat a on sám přijde, až zjistí, že ho to vlastně vůbec nebaví.

GERDA: Ale jeho to baví!

BABIČKA: To přejde, uvidíš. Teď ho nech a počkej, až za tebou najde cestu. Pak mu všechno řekneš.

GERDA: Co?

BABIČKA: Že se ti nelíbí, jaký je.

GERDA: Ale proč mu to nemůžu říct hned?

BABIČKA: Protože teď tě neposlouchá.

GERDA: Ale proč?

BABIČKA: To už tak je. Ale on se vzpamatuje a potom tě bude potřebovat.

GERDA: Kdy potom?

BABIČKA: Nevím.

GERDA: Ale .. on přece... Víte přece, jaký je teď?
BABIČKA: Víím.
GERDA: A vám to nevadí?
Stará paní se zamyslí, když utom zarachotí dveře a do bytu se vrací chlapec.
KAJ: Ale. Máme návštěvu! –*prohodí posměšně, vidouce Gerdu.*
GERDA: Ahoj.
KAJ: Co je?
GERDA: Nic. –*ustává k odchodu, opět zasažena jeho chováním.*
BABIČKA: Přišla se za tebou podívat. –*řekne vyčítavě a raději odchází do kuchyně, opět těžkopádným krokem člověka sužovaného bolestmi zad.*
KAJ: Aha. A co chceš?
GERDA: Dlouho ses nestavil.
KAJ: Nojo, já mám teď jiný věci.
GERDA: Jaký?
KAJ: Lepší.
GERDA: A co děláš?
KAJ: A co ty?
Dívka pokrčí rameny. Babička se vrací s talířkem sušenek a když se zastaví, pokusí se narovnat a ulevit zádům, ale očividně si moc nepomůže.
KAJ: Ale babi. –*poznámená odmítavě.*
BABIČKA: No co je?
KAJ: Proč to sem nosíš?
BABIČKA: Protože tebe to nenapadne.
KAJ: Ona to stejně nechce.
BABIČKA: Jak to můžeš vědět?
KAJ: Víím to.
BABIČKA: Tak aby ses nespletl.
KAJ: Chceš to? –*obrátil se na dívku a ta pokrčí rameny; opravdu nemá na sušenky chuť, ale nerada by se staré paní dotkla tím, že dá za pravdu chlapci, tak mlčí. Babička opět odchází a Kaj vstane a napodobuje její chůzi, zesměšňuje ji a paroduje i to, jak se neustále chytá za bolavá záda.*
GERDA: Kaji! –*napomíná ho, ale on přestal sám od sebe a sáhl do stolku pro časopis.*
KAJ: Podívej. –*nalistuje v něm–* To si koupím, až budu velkej. –*ukazuje sportovní auto.*
GERDA: Auto? –*hlesne dívka nechápavě a on hned poznává, že se chlubí na nesprávném místě.*
KAJ: Jasně. –*pokračuje přesto–* Víš, co je to za bourák?! Dvanáctiválec, tři sta kiláků na tachometru, mobil ve volantu, kouřový skla vzadu...!
GERDA: A na co?
KAJ: Jak na co?
GERDA: Na co ho potřebuješ?
KAJ: Víš co to je, když někam přijedeš v takovém autě? To má aspoň smysl.
GERDA: Ale to musí stát hrozně peněz.
KAJ: Já víím. Ale já je budu mít.
GERDA: Jo?
KAJ: Budu! –*zopakuje umíněně.*
GERDA: A odkud?
KAJ: Chceš to vědět?
GERDA: Chci.
KAJ: Tak víš co? Přijď v deset ven.
GERDA: V deset? V noci?
KAJ: No a co?
GERDA: Já nevím, jestli...
KAJ: Tak nechod.
GERDA: Kam?
KAJ: Stejně nepříjdeš.

GERDA: Třeba ano.

KAJ: Třeba!

GERDA: Zkusím to.

KAJ: Tak v deset u vás, před barákem.

GERDA: A kam chceš jít?

KAJ: Uvidíš.

GERDA: Tak mi to řekni.

KAJ: Říkám, že uvidíš. *–odsekne a zvedne se, jako by ji vyhazoval. Ona si ho ještě chvíli prohlíží.*

KAJ: Co koukáš?! *–utrhne se.*

GERDA: Tak já už... *–raději vstává.*

KAJ: Jenom běž. A jestli tě něco zajímá, tak v deset.

Večer, vlastně už noc – deset hodin. Chlapec vyběhá ze svého vchodu a míří ke dveřím, odkud by měla přijít dívka. Ta však zatím stále kouká nerozhodně z okna svého pokoje. Když ho spatří, tak se přece jen odhodlá a strašlivě opatrně se vyplíží ven, strachem celá sevřená; podaří se jí potichounku za sebou zavřít dveře od bytu a běží dolů, kde čeká chlapec.

KAJ: No už jsem myslel, žeš zapomněla.

GERDA: Nezapomněla. Ale naši ještě nespí. *–šeptá bojácně.*

KAJ: Tak jdem. *–mávně rukou. Její strach ho vůbec nezajímá.*

GERDA: Jestli na to přijdou, že jsem odešla...

KAJ: Tak co? *–odbude ji–* Bude to stát za to, uvidíš. Aspoň něco zažiješ, ne?

Přicházejí na místo – k novinovému stánku, který chlapec hodlá vykrást. Cestou zřejmě víc mlčeli než mluvili, ale nyní, když je cíl blízko, chlapec začal dopředu své úmysly popisovat. A my ho slyšíme, když už se hezky rozpovídal.

KAJ: Jenomže mě už nebaví pořád si jenom na něco hrát. Co z toho?! Já už musím dělat něco pořádného, co má smysl! *–na okamžik zmlkne a ohlédne se, zda měl jeho projev patřičný účinek; ovšem když vidí dívčiny rozpaky a nepochopení, s trochu přezíravým výrazem pokračuje–* Potřebuju mít moc, chápeš? A bych mohl dělat něco rozumného. A když chceš něco znamenat, musíš na to mít. To je přece jasný. *–rozkládá důležitě–* Ty si myslíš, že se jen tak flákám, jako dřív, když jsem chodil s tebou, ale to není pravda. Já už vím, co chci, a teď se dívám kolem sebe a hledám, co je nejlepší a jak toho využít. *–podívá se znovu na dívku, ale ani teď nenachází předpokládanou odezvu, proto řeč ukončí a přejde jinam–* Co myslíš, jak se dá dostat do toho stánku?

GERDA: Dveřma. *–odvěti bezelstně.*

KAJ: A když nemáš klíč?

GERDA: Co? *–zarazí se.*

KAJ: No jak bys tam vlezla?

GERDA: Proč bych tam lezla?

KAJ: Jenom tak. Kdyby ses tam chtěla dostat.

GERDA: Nevím.

KAJ: Ale já vím. Už to mám promyšlený.

GERDA: Ty se tam chceš .. vloupat?

KAJ: Jo.

GERDA: A proč?

KAJ: Pamatuješ si, jak nám ve škole říkali, že stát vybírá daně, aby je rozdělil mezi lidi? A víš, jaký jsou daně na cigaretách?! Hrozný. Takže já si ty daně vezmu sám. Stát nebude muset nic rozdělovat a mně se to hodí. Pár krabiček, to ani nepoznají.

GERDA: Ty tam chceš .. si to vzít?!

KAJ: Jenom pár.

GERDA: Na co? Ty kouříš?

KAJ: Prodám je.

GERDA: Teda..!

KAJ: Co je?!

GERDA: To budeš zloděj.

KAJ: No a co? Tak budu. Co je na tom? –*vykročí, ale ona nemůže souhlasit; jenže jak mu v tom zabránit, tedy zřejmě jen naprázdno zdvihne ruku, jako by jej zachytávala, a popoběhne za ním. (Na obloze svítí měsíc a oni stojí přímo na dobře, osvětleném místě; v nedalekém okně se ukáže člověk, který se rozhlíží po nočním městě, zatímco oni vedou svůj dialog, a když už se rozejdou a chlapec se začne vloupávat do stánku, ten člověk se zrovna podívá jeho směrem – a byl by ho jistě spatřil, kdyby právě v té chvíli nezakryl měsíc mrak, takže chlapec i stánek se utopí ve tmě.)*

GERDA: Počkej, nedělej to.

KAJ: Nebuď pořád jak malá! –*utrhne se na ni*– Jdeš se mnou?

GERDA: Ne.

KAJ: To jsem si mohl myslet. Tak si běž domů.

GERDA: Nechoď tam.

KAJ: Ticho! –*okřikne ji.*

GERDA: Nechoď. –*šeptá, ale on je neoblomný a dobývá se do stánku (měsíc zachází). Dívka se bojácně rozhlédne a zvolna ustupuje, když přitom nevěřicně vrtí hlavou, co se to z jejího přítele stalo.*

A je opět zima.

Gerda kráčí po ulici a tu spatří Kaje; zaváhá, ale nakonec se osmělí a vydá k němu. On stojí u zídky a sklání se nad vrchní plochou, kam dopadají vločky sněhu. V ruce drží lupu a něco si velmi důkladně prohlíží.

GERDA: Co to máš? –*osloví ho a on se obrátí a chvíli mu trvá, než se probere ze zamyšlení.*

KAJ: Podívej. –*podá jí lupu a ona hledí, ale nic zvláštního nenachází.*

KAJ: Vidíš to?

GERDA: Co?

KAJ: Ty vločky. To je něco. Vidíš, jak jsou pravidelný, žádná chybička, přesný a dokonalý. To je nádhera.

Dívka kouká, ale moc tomu nerozumí.

KAJ: To je mnohem zajímavější, než obyčejný kytky.

GERDA: Naše růže jsou ale...

KAJ: Normální. Podívej se na tohle. –*sebere jí lupu a pokračuje*– Vidíš, jak se třpytí, jak jsou křehký a přitom pevný, jak bezvadně tam všechno zapadá do sebe. To je jako zázrak, přesný a krásný, prostě nádhera, protože je tam všechno, jak má být. Jenom kdyby neroztály... –*obrátil se na dívku*– Ty tomu nerozumíš, ale já už to vidím jinak. Vždyť se podívej, jak je to všechno kolem ošklivý, i lidi jsou samá chyba... –*opíše pohledem kruh, zřetelně zahrnující celé město.*

GERDA: Ale Kaji, takhle nemluv.

KAJ: Budu!

GERDA: Pojď se mnou, půjdeme se podívat k řece... –*navrhne.*

KAJ: Co tam?! Na takový blbosti já jsem už moc velkej.

GERDA: To je škoda.

KAJ: Já jsem radši. Paní učitelka mi náhodou říkala, že mám šikovnou hlavu. –*chlubí se, ale vzápětí obrátí*– Ale ona je taky divná. Všimla sis, jak se pořád hloupě usmívá? Ona si snad myslí, že ji za to budeme mít rádi, nebo co?! –*ušklíbne se a znovu přistoupí k zídce, aby se podíval na vločky*– Tohle je úplně něco jiného, to nemá chybu... –*rozplývá se, zatímco dívka pomalu odchází, protože nechce poslouchat řeči, kterým nerozumí. On, když si toho po chvíli všimne, tak jen zkrhívá ústa, pak lupu strčí do kapsy a vyrazí kamsi ven z města.*

Dojde na zasněžené parkoviště u obchodního domu, kde kluci provozují svéráznou zábavu: zapojují svoje sánky za auta a soutěží, kde bude odtažen nejdál. Vždy si vyhlédnou auto nějakého cizího řidiče, tedy řidiče z jiného města, který tento zvyk nezná; počkají, až přijde vyložit nákup, a když pak košík odváží, přichystají se, aby sotva on zaklapne dveře, už měli sánky napojené za kouli a nechali se táhnout. Taková jízda většinou trvá jen krátce, než si jich řidič všimne a zastaví, protože

oni normálně sedí a nesnaží se nijak ukrýt; pouze jeden s nízkými a velmi zvláštními sáňkami na ležení má to štěstí, že zadním oknem nebývá vidět.

Chlapec je chvíli sleduje (nanejvýš dvě tři jízdy) a pak se přidá a jde rovnou k tomu, který vlastní ony nezvyklé sáňky, úplně jiné než ostatní, s nimiž se mu daří vždy dojet nejdál. On se právě vrací s vítězoslavným úsměvem ve tváři a kluci se ozývají nelibostí:

OSTATNÍ: To nemá cenu, ty vždycky vyhráváš. – Takový sáňky, to je jasný. – To bych taky vyhrával.

CHLAPEC: Tak co? Dobrý, ne? –*prohodí spokojeně. Kaj přistoupí k němu.*

KAJ: Vsad se, že dojedu dál, než ty.

CHLAPEC: Nevsadím.

KAJ: O co?

CHLAPEC: Nebudu se vsázet.

KAJ: Když prohraju, dám ti tohle. –*ukáže mu stříbrný prsten s lebkou a hnáty, který vytáhne z kapsy.*

CHLAPEC: Ukaž. –*bere si jej k prohlédnutí–* Kdes to vzal?

KAJ: To je pravej pirátskej. Jeden kluk to měl po svém dědovi.

CHLAPEC: Kecáš.

KAJ: Jestli nechceš? –*natahuje pro prsten ruku, ale chlapec jej nevydá.*

CHLAPEC: To se uvidí. Co za to?

KAJ: Když prohraješ, dáš mi ty sáňky.

CHLAPEC: A na čem pojedesh? –*prohlíží si stříbrný šperk, který se mu zjevně líbí.*

KAJ: Půjčím si.

CHLAPEC: Tak dobře. –*souhlasí povýšeně, přesvědčený, že na nějakých obyčejných a ještě k tomu vypůjčených sáňkách ho nemůže překonat–* Máš na to půl hodiny. –*podívá se na hodinky–* Já jsem byl nejdál támhle u té značky. –*ukazuje daleko dopředu. Kaj se usměje.*

KAJ: Tak platí. –*odběhne stranou a bezmála sebere jinému klukovi jeho sáňky–* Půjč mi je, za chvíli je máš zpátky. –*říká přitom. Kluk hledí nesouhlasně, ale na odpor se nezmůže. Kaj si na parkovišti vybere auto a čeká, až nastoupí řidič. V mžiku je zapojen a rozjíždějí se; Kaj téměř ležít, aby nebyl vidět, ale není mu to nic platné, protože řidič si krátce po rozjezdu všimne, že táhne sáňky. Ale je to zlomyslný chlapík a rozhodne se černého pasažéra vytrestat, tedy přidá a odváží jej po vedlejší cestě pryč. Kaj má co dělat, aby nesletěl na zem; vyplašeně se ohlíží zpátky, ale pořád jedou a jedou, daleko od lidí, až náhle kdesi v polích blízko řeky auto zastaví, řidič vyskočí ven, přeřízne provaz, jímž byli napojení, něco nepřijemného zamumlá a odjede.*

Chlapec zůstal sám daleko od města, uprostřed mléčně bílé husté mlhy, která se najednou spustila a skrze niž bylo vidět jen na pár kroků. Brzy se mělo stmívat, padal sníh a on ani nevěděl, kde se ocitl, protože auto nejelo přímo, ale různě zatáčelo a kličkovalo. Zkusí jít ve stopách nazpět, jenže ty rychle zapadávají sněhem, a když stejně nejeli rovně..? Zamíří tedy k řece, bezradný a zvolna propadající malomyslnosti, když tu se odkudsi z mlhy, ze všech stran a neskutečně čistě a výrazně ozve melodické zvonění a cinkání, jaké předznamenává příchod Sněhové královny. Chlapec se otáčí a hledá, odkud průzračné zvuky přicházejí, a prožívá strach i toužebnou zvědavost najednou; stojí na místě a nechává se melodií unášet, v mžiku zapomene na opuštěnou tíseň a uchváceně naslouchá tajemným zvukům. Vzápětí se objeví Sněhová královna v obrovských bílých saních bez spřežení a hledí na něj krásným, ale studeně vážným pohledem, jakého se kdysi tak vylekal. Ale nyní se mu ten pohled najednou nesmírně líbí, přitahuje ho a on bezděčně udělá první krok vpřed, zapomene na vypůjčené sáňky a spěchá nasednout do jejích, jež okamžitě vyrazí, sviští obrovskou rychlostí, proklouznou mezi auty, která se jim stěží uhýbají, což chlapce velice baví. Projedou také kolem dětí, s nimiž si předtím hrál na parkovišti; on jim mává, ale oni jej nevidí, pouze jeden kluk kdesi stranou si udiveně prohlíží nezvyklé vozidlo, a kouzelné sáně uhánějí dál, až se po chvíli zdvihnou do výšky a ztratí v mlze. Chlapec hledí dolů na město, možná ještě spatří i dívku, ale vůbec není smutný; naopak má radost, že ho potkalo a čeká velké dobrodružství. Vítr jim šlehá do tváří a vločky jsou stále větší, ale před jejich sáněmi se jakoby rozestupují a vyhýbají se jim; ovšem vítr zůstává mrazivý a chlapec, přestože je nadšený tím, co vidí, se choulí zimou.

Potom se sáně vrátí na zem a zastaví. Všude kolem je bílo, zmrzlé stromy, ledové rampouchy, všechno krásné, ale tak strašlivě studené.

KRÁLOVNA: Tak co, líbí se ti můj svět? –*zeptá se a chlapec přitaká, avšak krčí se chladem.*

KRÁLOVNA: Snad ti není zima? –*diví se– Pojď, schovej se ke mně do kožichu. –zve jej a on se přitulí, jenže královnin kožich je zmrzlý jako led a jemu bylo, jako by spadnul do sněhové závěje. Rozklepe se ještě víc a zuby mu cvakají.*

KRÁLOVNA: Pořád je ti zima? –*ptá se znovu, ale chlapec je natolik prokřehlý, že ani nemůže odpovědět. Královna se k němu skloní a políbí jej na čelo, on ještě o poznání víc zbledne, protože mu chlad pronikl hlouběji do srdce, ale náhle mu to vadí o něco méně, což se projeví na jeho tváři, která pozbude výrazu a vyhlídí pojednou strnule, žádné pocity se v ní už nebudou odrážet – ani kladné, ani záporné, jen odevzdanost své královně.*

KAJ: Už je to lepší. Nic necítím... –*zvedne ruku a trochu nechápavě si ji prohlíží.*

KRÁLOVNA: Neboj. –*řekne konejšivě– Zvykneš si a bude se ti u mě líbit.*

KAJ: Kam jedeme?

KRÁLOVNA: Do mého království. Tam tě naplním ledovým klidem a potom... Však uvidíš. –*umlkne a zalíbeně na chlapce hledí, jenže on se nějak ohlíží zpátky.*

KAJ: Všichni tam zůstali. –*hlesne.*

KRÁLOVNA: Zapomeň na ně. –*řekne a ještě jednou ho políbí do vlasů. On se zachvěje, ale pak je zase o něco strnulější – a spokojenější, protože zapomněl na minulost a odhodlaně vzhlíží kupředu.*

KAJ: Tak jedeme! Chci tam být co nejdřív.

KRÁLOVNA: A co tvoji kamarádi?

KAJ: Jací kamarádi? Nemám nikoho.

Letí nad sněhovými pláněmi, rozléhajícími se od obzoru k obzoru. Chlapec se naklání a rozhlídí zvidavě na všechny strany, a královna se tváří jako mocná panovnice, které se podařilo učinit důležitý krok. Potom na chlapce shlédne a promluví.

KRÁLOVNA: Vidíš, jak je to v mém království? Všude čisto a pořádek, jen nekonečná bílá rovina bez vad a bez zbytečnosti. –*říká a Kaj pozorně naslouchá, aby mu ani slůvko neuteklo– Celý svět by mohl vypadat takhle, kdyby mě slunce pokaždé s jarem nezahnalo zpátky na sever. Člověka, který se mi úplně odevzdá, už nikdy nic nebolí a nemá už žádná trápení, protože já to všechno utopím v chladivém spánku... –odmlčí se a na chvíli od chlapce svůj pohled odvrátí a hovoří kamsi stranou, spíš sama pro sebe– Slunce nepřemohu, ale musím dostat lidem chlad dovnitř, do srdcí, když tělo se už naučilo ochránit. Uvidíme, co bylo lepší! –zatváří se pronikavě zle a znovu se na Kaje podívá, ještě naléhavěji– A k tomu potřebuji tebe. Všechno tě naučím a budeš mi pomáhat; spolu to dokážeme, uvidíš! A celý svět potom bude jako my, jako celé moje království – strnulý mrazem, spořádaný a dokonalý.*

KAJ: A co z toho budu mít já?

KRÁLOVNA: Budeš mít obrovskou moc, o jaké se ti ani nezdálo. Ustanovím tě princem v mé zemi. Ale musíš se ještě hodně naučit, než to udělám.

KAJ: Tak mě uč, začneme hned!

KRÁLOVNA: Jenom nespěchej, všechno má svůj čas. –*odmítá shovívavě.*

Zpátky ve městě.

Dívka se po svém kamarádovi shání, chodí po všech koutech a vyptává se každého na setkání.

GERDA: Neviděl jsi Kaje? Ztratil se, nikdo o něm neví. Šel ven a domů už se nevrátil. Kam se jenom mohl podít? Nepotkali jste ho někde? Neříkal, kam chce jít? –*ptá se hned toho a hned zase jiného, ale odpovědí je jí vždy pouze záporné kroucení hlavou, nebo i smích a nepochopení. Až narazí na kluka, od něhož si Kaj půjčil sánky, jemuž položí poslední otázku a ten jí odpoví:*

KLUK: Odvezlo ho auto. Sebral mi sánky a nechal se táhnout, a moje sánky pak našli až dole u řeky. Ale Kaj tam nebyl.

GERDA: U řeky? –*poleká se a běží tam.*

Stojí na břehu řeky a volá.

GERDA: Řeko, tys mi vzala nejmilejšího přítele? Řekni. *–nabádá řeku, naklání se a rozhlíží a pozorně naslouchá, řeka však mlčí, ani šploucháním neodpovídá, protože je téměř úplně zamrzlá. Ona tedy zklamaně odchází.*

Dívka je opět na návštěvě u Kajovy babičky, která sedí na židli a ona stojí před ní a zaníceně rozkládá.

GERDA: Řeka ho nevzala. Určitě ne, je spoutaná ledem a nemá žádnou sílu. *–kroutí hlavou a stará paní vážně a smutně odpovídá:*

BABIČKA: Viděli tu prý velké bílé sáně, co jezdí samy, a stála v nich krásná paní v bílém se závojem ze sněhových vloček. *–odmlčí se a pak dokončí–* A vedle ní seděl chlapec, který se podobal našemu Kajovi.

GERDA: Kde je viděli?

BABIČKA: Tady ve městě. A uháněli prý kamsi na sever.

GERDA: Na sever? *–zopakuje tiše–* Kam na sever? A proč? *–ptá se, ale viditelně nestojí o odpověď, protože má strach z toho, co by mohla slyšet.*

BABIČKA: To nevím. *–pouze krčí rameny, aby nemusela své mínění vyslovit–* Třeba to vůbec nebyl on.

Kaj se Sněhovou královnou jsou v ledovém zámku. Všechno se tam leskne a třpytí, sály jsou obrovské a on se ohromeně rozhlíží kolem sebe. Na jedné stěně je zrcadlová ledová plocha, na které se poté, co královna pokyne rukou, objeví jako na obrazovce záběry ze světa; prostřídá se několik letmých obrazů, na nichž se lidé se smějí, honí a třeba i perou a jinak projevují emoce, což ona komentuje:

KRÁLOVNA: Vidíš, jen samé bláznění a zmatky a zbytečnosti a ohnivé zábavy, které stejně brzy vyhasnou a nic po nich nezůstane. Proč jsou tak hloupi? Copak nevědí, že smysl má jediné to, co je věčné?

Obraz se promění, najednou vidíme zasněženou krajinu, kde se ve sněhu mátožně brodí několik postav.

KRÁLOVNA: Potřebují svázat mrazem, aby poznali kouzlo strnulé prázdnoty, rozprostírající se odnikud nikam, na věky stejně krásné... Lidem škodí nesmyslné možnosti, nemám pravdu? *Pohled zblízka na jednoho z putujících, tvář omrzlá, strhaná vyčerpáním; chlap ztěžka dosedne a zdá se, že už nemá sílu ani znovu vstát. A ostatní jdou dál, vůbec se o něj nezajímají.*

KAJ: Ano. *–přítaká a dál mluví jako stroj, jako by mu odkudsi bylo napovídáno–* Všechno se dá srovnat a nalinkovat, aby to bylo pravidelné a dokonalé. Takhle je to správné, když je všude jenom sníh, jen hladká rovina a všechno bílé a...

KRÁLOVNA: ...a očistný mráz, který tě zbaví nepříjemných myšlenek a pocitů, zapomeň na starosti a budeš jenom můj, protože dokonalost je věčná a věčnost dokonalá...

KAJ: Budu vám pomáhat. Chci! *–hlesne a oba hledí do zrcadlové plochy, na nekonečné bílé prostory.*

Jaro.

Dívka stojí na jejich místě, v odlehlém zákoutí, kde pěstovali růže. Hledí na květiny, jež společně sázeli, ale je sama a je jí teskno. A přitom k rostlinám tiše promlouvá:

GERDA: On přijde. Uvidíte, že se vrátí. Nemohl přece jen tak odejít. To by nikdy neudělal. Možná se změnil, ale tohle by určitě neudělal. Budeme na něj čekat. A až přijde a uvidí vás, zastydí se, ale já mu odpustím. Ale kam mohl jít? *–zamyslí se–* Jestli se mu opravdu něco stalo..? Nebo jestli na těch sáních byl skutečně on a .. ta paní .. co když to byla opravdu Sněhová královna? *–vstane a ztuhne v zamyšlení. Po chvíli přiletí několik vrabců a ona se jich ptá:*

GERDA: Ptáčkové, vy létáte po světě. Nepotkali jste tam někde mého Kaje?

Vrabci štěbetají a ona smutně pokýve hlavou a odpoví za ně, jako by opakovala právě slyšené:

GERDA: Neslyšeli jste o něm. Hm. Vy stejně létáte jenom na jih .. a on je asi daleko na severu. *–řekne a odchází pryč. Cestou míjí partu kluků, kterým se nejprve mívá obloukem vyhnout, ale pak*

se pustí přímo k nim. Oni, když to poznají, tak se navzájem pošouchují a upozorňují na její příchod.

PRVNÍ KLUK: Počkejte, ticho, nebo nás prozradí.

DRUHÝ KLUK: Co chceš? –*utrhne se na Gerdu.*

GERDA: Hledám Kaje.

PRVNÍ KLUK: Kaje? Ten přece dávno zmizel.

GERDA: Ale kam zmizel? Vy jste se s ním vídali; nevíte, kam mohl jít?

TŘETÍ KLUK: Kam mohl jít? Kam chtěl! Co je nám po tom? Když bude chtít, tak se vrátí.

GERDA: Ale co, když se mu něco stalo?

PRVNÍ KLUK: Co by se mu asi tak mělo stát?

GERDA: Nevím.

DRUHÝ KLUK: Ty se o něj nějak staráš. To by asi měl radost, kdyby to věděl. –*řekne posměšně a dívka se k nim obrátí zády a odchází.*

PRVNÍ KLUK: Až ho najdeš, tak ho pozdravuj! –*volá za ní.*

TŘETÍ KLUK: Nebo ho přiveď, ať se k nám zase přidá.

DRUHÝ KLUK: Jasně. Co by dělal s tebou. –*dodá a všichni se rozesmějí.*

Dívka je opět u Kajovy babičky.

GERDA: Ale proč odešel? Proč mě nechá čekat a trápit se? –*ptá se zoufale a stará žena si ji prohlíží, jako by zvažovala, zda má povědět, co chová na mysli. Potom rozvázně promluví:*

BABIČKA: Víš, jestli nám Kaje odvedla Sněhová královna, tak to je moc zlé. To by znamenalo, že mu učaroval jiný svět, ve kterém pro nás není místo. A cesta zpátky je odtud moc těžká, to by musel nejdřív pochopit, že udělal hloupost. Ale k tomu je třeba moc sil a velké odhodlání. A hlavně by musel chtít.

GERDA: A kdyby mu někdo pomohl?

BABIČKA: To by moc potřeboval. –*přítaká*– Jenže on asi vůbec neví, že to potřebuje.

GERDA: A jak by se mu dalo pomoci?

BABIČKA: To nevím. Určitě by bylo dobré mu připomenout časy, kdy byl ještě jako dřív. Aby se mu po nich zastesklo. Ale muselo by to pro něj být silnější než ledové sevření, v jakém ho drží Sněhová královna. –*pohlédne na dívku, která upíná zrak stranou a v jejích očích je znát, že už má plán.*

Dívka se blíží k řece. Cestou jí zacloumá prudký poryv větru a ona se zastaví a na okamžik jakoby ještě zaváhala, zda se rozhodla správně, potom ale znovu s rozhodností vykročí. Na břehu si přiklekne a sáhne do vody, potom se ptá:

GERDA: Řeko, už tě nesvazuje led, tak pověz, vzalas mi Kaje?

Voda hučí a šplouchá, ale podle dívčina výrazu je zřejmé, že nic neříká.

GERDA: Tvoje vody jsou všude na světě, musíš vědět, kde je. Řekni mi to, prosím. –*zkouší to znovu, ale i teď je na ní znát, že řeka neodpovídá.*

GERDA: Tak mi ukaž, kde ho najdu. –*prosí dál, a právě v tu chvíli se nedaleko na vlnách zahoupe malý člun, řetěz zacinká .. a dívka si plavidla teprve nyní všimne.*

GERDA: Loďka? –*pokračuje, jako by dál rozmlouvala s řekou*– Mám nastoupit? –*rozběhne se k dřevěnému člunu, ale než do něj vkročí, ještě jednou zaváhá*– A dovezeš mě opravdu za Kajem? –*zeptá se nejistě, ale na odpověď nečeká a naskočí, a protože loďka nebyla připevněná, okamžitě se odrazí od břehu. Teprve pak dívce skutečně dojde, co bude následovat.*

GERDA: Počkej... –*hlesne polekaně, ale vzápětí se s tichým odevzdáním posadí a pozoruje okolí. Loďka je unášena proudem a ona upjatě sleduje každou drobnost na obou březích a hledá stopy po svém příteli. Vidí toho spoustu a na mnoha místech by se ráda zastavila, ale řeka ji unáší dál a jí nezbyvá, než se podřídít; její pozornost rychle ochabuje a po čase už jen apaticky sedí a pouze tu a tam mrkne na pevninu.*

Nakonec, po dlouhé pouti člun přistane v zátoce, na jejímž břehu je obrovská zahrada kolem velkého domu. V zahradě je spousta zajímavých strojků, větrníků, pohyblivých soch a podobně

bláznivých zařízení, velice hezkých, pestrých a líbivých .. ovšem neživých. Dívka vystoupí a přechází od jedné věci ke druhé a zkouší se s nimi pozdravit, ale ony jsou sice napohled hezké a podobají se lidem i zvířatům, ale mluvit nemohou.

GERDA: Kde to jsem? –*ptá se jedné sochy a jiné zase*– Vy znáte mého Kaje? Viděli jste ho? Řeka mě sem donesla, abyste mi pomohli, víte? Tak přece odpovězte. Slyšíte? –*snaží se, ale brzy poznává, že u strojků nepochodí, a tak se obrací do prázdna*– Kde jste kdo, promluvte na mě, prosím? Haló, je tady někdo?! –*volá zoufale a nato z domu vyjde stará žena v pestrém oděvu, na hlavě klobouk a v něm podivnou hračku, která se točí dokola i do stran najednou (mechanismus, který po prvotním impulsu dlouho kmitá a kmitá).*

ČARODĚJKA: Copak tady hledáš, děvenko?

GERDA: Hledám svého kamaráda. Jmenuje se Kaj. Voda mě sem přinesla.

ČARODĚJKA: Sem ke mně?

GERDA: Ano. Ztratil se a já ho musím najít.

ČARODĚJKA: Tak je to. –*prohlíží si dívku se zájmem, skrytým za přívětivý úsměv*– No to jsem ráda, že jsi zabloudila sem, protože za mnou nikdo nechodí. Tak pojď dál, povíš mi všechno. –*zve ji do svého domu a dívka bez váhání jde.*

Vstupují do místnosti a dívka končí vyprávění:

GERDA: Ale to on by určitě neudělal, aby takhle utekl. Změnil se, protože mu nějak onemocnělo srdce, ale pořád to byl Kaj a ta nemoc by ho jistě zase přešla. Určitě by se vzpamatoval, až bych ho dovedla na naše místo, kde jsme pěstovali růže, já pro něj a on pro mě. Jenom kdyby je zase uviděl.

ČARODĚJKA: A proč ho chceš najít?

GERDA: Abych mu pomohla. Potřebuje pomoc, aby se mohl vrátit domů a zase byl jako dřív. Já bych to moc chtěla.

ČARODĚJKA: Ty ho máš ráda, vidíš? –*zeptá se a dívka po krátkém zaváhání mlčky přikývne.*

ČARODĚJKA: To jsi hodná, že mu chceš pomoci.

GERDA: Chci.

ČARODĚJKA: Ale jestli je pravda, co říkáš... –*nedokončí větu a zahledí se na dívku*– No, určitě máš po cestě hlad. –*obrátili řeč docela jinam*– Tak se u mě zatím najíš. –*prostře stůl a na něm je hned samo od sebe plno dobrot; otře okno a výhled z něj se okamžitě změní k lepšímu (jako by stírala starý obraz a místo něj se postupně objevoval nový); tleskne a před dívkou se dají talíře a misky a šálky a ošatky do pohybu a nabízejí k ochutnání. Dívka se pobaveně směje.*

ČARODĚJKA: Líbí?

GERDA: Něco takového jsem nikdy neviděla.

ČARODĚJKA: To jsou jen legrácky. Mám tady dlouhou chvíli, tak se bavím. Ale ty máš ráda květiny a já mám zahradu plnou neobyčejných rostlin; každá umí vyprávět svůj kouzelný příběh, musíš si je poslechnout. Ale teď se najež, na to je dosti času. Ještě poznáš, kolik tady mám zajímavých věcí. Chvíli počkej, já musím něco zařídit, ale hned jsem zpátky. –*odejde ven.*

Spěchá na zahradu a míří rovnou k záhonu růží, jež posype jakýmsi práškem z kapsy a ony se stáhnou zpátky do půdy, což ona komentuje:

ČARODĚJKA: Taková milá a hezká dívenka se nemůže sama potulovat po světě. Kdoví, co by ji tam potkalo! Zůstane u mě a já se o ni postarám a budeme se spolu mít krásně. Zrovna po takové přítelkyni už dlouho toužím. Na toho Kaje beztak bude muset zapomenout, protože kdoví, kde je mu konec. A já jí pomohu zapomenout – a možná ji tak ještě ušetřím krutého zklamání...

Pak se vrací do domu, kde dívka přechází pokojem a všechno si prohlíží. Ona ji vezme a odvede před zrcadlo, kterým potom sama naklání a na dívce se mění oděv (v odrazu zrcadla), což ji také ohromně baví. Posléze si jedny šaty vybere a ty pak najde v krabici za zrcadlem. Vytáhne je, ale neoblékne, nýbrž si je složí do klína a posadí se na židli. Žena k ní přistoupí a začne ji česat a přitom promlouvá:

ČARODĚJKA: Dívej se. Vyber si, co se ti líbí. Všechno je tady pro tebe; cokoliv si budeš přát, všechno ti splním. *–češe ji a hřebenem jakoby jí z hlavy vyčesávala vzpomínky; soustředí se na každé čisnutí a dívka postupně dostává neskonale blažený výraz–* Takovou holčičku už jsem tady dlouho chtěla mít; budeme si spolu povídat a ty si budeš hrát s mými hračkami a už si ani nevzpomeneš, proč jsi sem přišla. Uvidíš, jak nám spolu bude dobře. *–říká a dívka hledí do zrcadla, jak ji žena nádherně učesala, a přizvedne i šaty a vypadá ohromně spokojená.*

Dívka vychází na zahradu, na sobě má oblečeny nové šaty, usmívá se a po krátkém rozhlížení hned zamíří ke květinovým záhonům. (Zahrada je od okolního světa oddělena vysokou zdí, takže nic neodvádí její pozornost.) Prochází se mezi nimi, okouzlená množstvím a krásou květin, sklání se k nim a naslouchá jejich tichému vyprávění...

ZLATÉ LILIE: Slyšíš buben? Bum, bum, bum... *–ševelí–* Naslouchej žalozpěvu žen, naslouchej volání kněží! V dlouhé rudé říze stojí na hranici Indka, plameny šlehají kolem ní a kolem jejího nebožtíka muže, ale Indka je v duchu u někoho živého, kdo stojí v okruhu diváků; u toho, jehož oči pálí žhavěji než plameny, u toho, jenž svými zraky zasahuje její srdce víc než oheň, který zakrátko stráví její tělo a promění je v popel. Může snad plápol srdce zaniknout v plamenech hranice? – *dopoví a krátké pomlce se ozve dívka:*

GERDA: Krásný příběh, ale kdo je ta Indka? Nerozumím vám moc dobře.

ZLATÉ LILIE: Slyšíš buben? Bum, bum, bum... *–opakuji znovu tatáž slova–* Naslouchej žalozpěvu žen, naslouchej volání kněží...

GERDA: Počkejte... *–snaží se přerušit jejich šumivou řeč, ale květiny nevnímají a mluví tiše dál, Gerda tedy přejde vedle, k záhonu svlačců. A hned slyší jiný příběh:*

SVLAČCE: Nad úzkou horskou cestou ční starý rytířský hrad, jeho vysoké zdi obrůstá hustý zelený břečťan, listy sahají až nahoru k balkónu, kde stojí hezká dívka. Naklání se a pozorně shlíží dolů na cestu. Žádná květina se na svět nedívá svěžeji než ona, žádný jabloňový květ se v povětří nevznáší půvabněji než ona; jak šustí její překrásný šat! Copak on nikdy nepřijde?

GERDA: Co to povídáte? *–ptá se–* Kdo je ta dívka? A kde je?

SVLAČCE: Nevíme, je to naše pohádka. *–odvětlí.*

GERDA: A o čem je vaše pohádka?

SVLAČCE: Povíme ti to. Dobře poslouchej! *–vzvou dívku a hned pokračují–* Nad úzkou horskou bystřinou strmí starý rytířský hrad, jeho vysoké zdi obrůstá hustý zelený břečťan, listy sahají až nahoru k balkónu, kde stojí hezká dívka. Naklání se a pozorně shlíží dolů na cestu. Žádná květina se na svět nedívá svěžeji než ona, žádný jabloňový květ se v povětří nevznáší půvabněji než ona; jak šustí její překrásný šat! Copak on nikdy nepřijde?

GERDA: Vaše pohádka je krásná, ale nerozumím jí. *–řekne a zálibně shlédne na vlastní šaty–* Ale to nevádí, povídejte dál. *–vzvze svlačce, sama však pokračuje dál, k hyacintům.*

HYACINTY: Byly tři hezké sestry, průsvitné a něžné. Jedna měla červenou řízu, druhá modrou a třetí úplně bílou. Ruku v ruce tančily za jasného svitu měsíce na březích tichého jezera. Nebyly to víly, byla to lidská stvoření. Lesem se linula sladká vůně a dívky se ztratily mezi stromy; vůně zesílila. Tři rakve a v nich ty hezké dívky, vyklouzly z hloubi lesa na jezero. Zářící svatojánské mušky poletovaly jako vznášející se plaménky svíček. Spí ty tanečnice, nebo jsou mrtvé?

Květinová vůně říká, že jsou mrtvé; večerní zvon vyzvání nebožtíkům.

GERDA: To je ale smutný příběh, vždyť mě rozplácete! Voníte tak pronikavě a já musím myslet na ty dívky; povídejte něco veselejšího!

HYACINTY: Byly tři hezké sestry, průsvitné a něžné. *–povídají znovu to samé–* To je naše písnička, jediná, co umíme. Jedna měla červenou řízu, druhá modrou a třetí úplně bílou... – *pokračují, ale to už dívka prchá k dalšímu záhonu, k pryskyřníkům.*

GERDA: Vy jste taková jasná sluníčka. *–pozdraví je–* Vy mi povíte jistě něco krásnějšího.

PRYSKYŘNÍKY: Jednoho dne hrálo na malém dvorku krásně slunce. *–spustí vyprávění–* Jeho paprsky klouzaly po bílé zdi sousedního domu a vyháněly do květů první žluté kvítky – blýskavě zlato v teplé náruči. Venku na židli seděla stará babička; její vnučce otevřela dveře půvabná služtička, přišla domů na krátkou chvíli navštívit babičku. V tom děkovném políbení zaplesala jejich srdce. Zlato na rtech, zlato v srdci, zlatem se třpytí celý svět...

GERDA: Tolik zlata, ti se musí mít krásně. *–pronese zasněně.*

PRYSKYŘNÍKY: Nevíme. Je to jen náš příběh.

GERDA: To je zvláštní, tolik různých vyprávění a nikdo neví, o čem jsou. *–zamyslí se–* Ani já nevím. Myslela jsem, že jim budu rozumět. *–přehlíží zeširoka záhony–* Ale nemohu si ani vzpomenout, co jsem chtěla slyšet. Kdybych si vzpomněla... *–na okamžik zvažní, ale pak odběhne k loutce, která se uklání do stran a po roztažených pažích se jí válí koule tam a zase zpět, a přitom zvoní a hlava té loutky se široce usmívá. Gerda chce koule zastavit, ale ať se napíná sebevíc, nemůže na ně dosáhnout, tak po chvíli od nich poodstoupí a alespoň si je prohlíží, když tu zaslechne další vyprávění:*

NARCISY: Ó, jak nás těší, že se vidíme! *–řikají nadšeně–* Ó, jak krásně voníme! V malé podkrovní komůrce, napůl oblečená, stojí malá panenka, hned na jedné noze, hned na obou, nabírá vánek do dlaní. Není to však nic jiného než zrakový prelud, pak lije z konvice vodu na jakýsi kousek oděvu, asi to bude šněrovačka; čistota půl zdraví! A své šaty si vyprala v čajové konvici a usušila na střeše. Obléká si je a kolem krku váže šafránově žlutý šátek – tak šaty ještě víc svítí svou bělostí. Nožku vzhůru! Koukejte na ni, jak se nese na stonku! Já se vidím, já se vidím!

GERDA: Hezké, ráda si vás ještě přijdu poslechnout. *–povídá, duchem je však již docela jinde–* Ale teď musím k zrcadlu, vybrat si nové šaty. Je tam tolik krásných sukní a halenek a kloboučků... Ale jistě za vámi ještě přijdu a povíte mi znovu svůj příběh. *–loučí se a utíká k domu.*

A v záběru, který ji sleduje při odchodu, bude po jejím zmizení třeba zrychleným obrazem naznačeno, že léto minulo a nadchází opět podzim – ale klidný a překrásně barevný podzim, bez deště a sychravého počasí, protože v čarodějčině zahradě je pořád hezky.

Dívka opět vychází ze dveří, v krásných nových šatech, veselá a bezprostřední, protože už si tu zvykla. Proběhne kolem soch, jedné cvrnkne do nosu a jiné uváže pentli za ruku, pohybuje se tanečním krokem a z každého pohybu i z celého jejího vzezření číší radost. A jak chodí mezi strojky, občas k některému z nich promluví.

GERDA: Dobré ráno, plecháči. Cos dělal celou noc? Houpal rukama, vidíš? Ty nic jiného neumíš. – A co ty, jak se máš? Pořád se mračíš? No tak se na mě usměj! – Že mě nechytíš! *–říká a ze všeho nejvíc se směje. Zdá se, že vše, co dělá, je navyklým rituálem: jeden stroj rozhýbe, jinému zasune do pusy květinu, kterou předtím utrhla se smíchem na záhonu střeženém jakýmsi směšným strašákem, potom se posadí a shlíží se v odrazu na hladině jezírka .. když tu spatří přicházet po pěšince čarodějkou a rozběhne se k ní. Avšak najednou, už těsně před ní, se zastaví a je náhle vážná a strnulá.*

ČARODĚJKA: Co je s tebou? Stalo se ti něco? *–zajímá se, ale dívka neodpovídá a upřeně hledí na její klobouk, protože na něm jsou namalovány rudé květy růží, a dívka si náhle vzpomněla na svého přítele. Žena sejme klobouk a přikrývá růže dlaněmi, nic to však už není platné.*

GERDA: Co tady dělám, když přece mám hledat Kaje? *–vyhrkne a už se na ženu ani nepodívá a běží honem mezi záhonky–* Jak je možné, že tu nejsou žádné růže, ani jedna jediná, aby mi připomněla, že musím najít svého přítele!? Proto jsem žádnému příběhu nerozuměla, protože žádný nebyl pro mě! A já docela zapomněla, že tolik potřebuje mou pomoc... *–sklesne na zem a začne plakat. Květiny kolem jedna přes druhou ševlí své pohádky, ale Gerda je neslyší a ani nechce slyšet. Usedavě pláče – a v místě, kde se její slzy upíjejí do země, přímo před ní náhle vyraší růžový keř.*

GERDA: Tak moc jsem se zdržela... *–vzlykne tesklivě, ale to už vidí květy růží a hned je veselejší–* Ale už vím, že mám za úkol najít Kaje. Kde jste byly? *–osloví růže–* Povězte mi, nevíte, kde je?

R ■ ŽE: Nesmíš zapomenout. *–šustí tiše svými lístky.*

GERDA: Ale kde ho najdu?

R ■ ŽE: Byli dva, daleko od sebe a přece tak blízci. *–začnou vyprávět monotónním hlasem podobně jako ostatní květiny, ale dívka pojednou naslouchá mnohem pozorněji–* Vítr hnal listy ze stromů a bouřky smývaly všechny stopy z cest, mužná síla se chvěla a krása pozbývala lesku; ona si šije šaty ze suchých lístků, sešívá je jehlou z jablečné stopky, šaty jako vánek; on hází kamínky do vody a vzpomínky stékají jako dešťové kapky – ale dokud poslední vzpomínka neodteče, budou ti dva pořád spolu, i kdyby každý na jiném konci světa.

GERDA: Já vím, zapoměla jsem, ale kde je? Kde ho najdu?

R ▪ ŽE: Byli dva, daleko od sebe a přece tak blízci. *–spustí opět, vmísí však do svého příběhu i větu určenou pouze pro Gerdu–* Dokud nezapomeneš, ani on nezapomene. *–řeknou, nato však hned pokračují dál–* Vítr hnal listy ze stromů a bouřky smývaly všechny stopy z cest... *–šustí, dívka však již utíká dlouhou cestičkou pryč z kouzelné zahrady.*

A když je poprvé pod dlouhé době za zídou, najednou si udiveně všímá, že je podzim, studený vítr prohání plesnivé listí po ulici a vzduch je mlžně sychravý. Od toho všeho byla v kouzelné zahradě oddělena .. ale nemůže ji to rozhodně vrátit a zabránit v pouti za Kajem!

Chlapec zatím sedí sám v pokoji královnina ledového zámku, promodralý zimou, kterou už ani nevnímá, skládá z bílých ledových krystalků sněhovou vločku. Hledí na svůj výtvar a není spokojen, pak něco vezme a přesune jinam, ale stále to není ono. Do místnosti vstoupí Sněhová královna.

KRÁLOVNA: Tak vidíš. *–chválí jej–* Už je to lepší.

KAJ: Pořád to neumím. *–odvěti zlobně.*

KRÁLOVNA: Neboj, času máš dost. V mém království nemusíš nikam pospíchat, protože tady i čas má pomalejší krok. A jednou, když budeš chtít, ti zůstane celá věčnost a nebudeš víc po ničem toužit.

KAJ: Ano?!

KRÁLOVNA: Jistě. Pak budeš navždy spokojený. *–řekne tajemně a chlapec se na chvíli zasní, záhy se mu však vrátí nešťastný výraz.*

KAJ: Proč se mi to nedaří?

KRÁLOVNA: Ještě v sobě nemáš ten správný chlad.

KAJ: Nemám? Já bych řekl, že je ze mě dávno jen kus ledu.

KRÁLOVNA: Ale uvnitř máš pořád zbytek lidského tepla, které ti svazuje ruce a brání, abys byl dokonalý. Teprve až ho v sobě zadusíš, půjde ti všechno lehce. Třeba udělat pravou vločku, která dokáže plout vzduchem a zachytí se na větvích stromů, na hladké střeše i na zvířecím kožichu; která není nic než trocha vody a přece je krásnější a půvabnější nad všechny zapáchající květiny...

KAJ: Já se to nikdy nenaučím. *–vzdychne a královna přistoupí k jeho dílu, udělá pár tahů .. a najednou je to ono, je to vločka, jak má být.*

KRÁLOVNA: Ale naučíš. Podívej se, nic to není. Už chybí jen málo a dokážeš to. Jen maličko, jen poslední jiskřičky uhasit .. a budeš jako já.

KAJ: A kdy už to bude?

KRÁLOVNA: Neboj, dočkáš se. Ale teď už toho nech. *–kývne rukou a vločka se rozdrobí na tisíc menších, jež se vnesou do vzduchu a odletí ven–* Skončíme s učením tady. Brzy bude zima a já tě vezmu do světa. Musíš toho ještě moc poznat. *–odvádí jej pryč.*

Venku nasedají na sáně, na oknech zámku jsou ledové květy, kolem se třpytí rampouchy a větve jsou ojíněné drobným popraškem. Královna se ohlédne a nakrátko utkví pohledem na svém sídle.

KRÁLOVNA: Celý svět by mohl takhle vypadat. *–vzdychne–* Viděl jsi snad někdy něco podobného? *–ptá se, ale není to otázka a chlapec také nepovažuje za nutné odpovídat; jeho výraz promlouvá za něj. Pak nasednou.*

KRÁLOVNA: To je pravá krása. Trvalá. Tady u mě bylo včera jako před týdnem i před měsícem – a za týden a za měsíc to bude pořád stejné. Kde jinde bys něco takového našel? Nikde! Všechno se pořád mění, ale k čemu to je?! *–mluví horlivě, zatímco sánky vyrážejí–* Lidi je potřeba zchladit, a ty mi v tom pomůžeš! Ano. Neptej se zatím, jak, ale pomůžeš mi. Spolu dostaneme mráz do lidských srdcí a potom budou všichni navěky šťastní a už jim nic nebude chybět... *–říká a sánky ji spolu s chlapcem, těšícím se na to, až bude moci královně sloužit, unášejí na jih, kde začíná zima.*

Dívka bloudí světem. Tam, kde je, zatím ještě vládne podzim, ale už je chladno a pošmurno. Jde městskou ulicí a zastaví se u člověka, který postává na rohu a prodává .. třeba kaštiny.

GERDA: Pane, kolem vás projde hodně lidí, neviděl jste mezi nimi mého Kaje?

PRODAVAČ: Koho?

GERDA: Kaje. Mého kamaráda, co se mi ztratil. O malý kousek větší než já, takový tmavý s černými vlasy, a uměl se krásně smát a oči mu přitom zářily .. jenže už se dlouho nesmál. –
dopoví smutně.

PRODAVAČ: Poslouchej, ty chytrá, já tady prodávám kaštany. Já si děti neprohlížím. Jo, kdyby si ode mě koupil kaštanů celej pytel, to bych si ho zapamatoval, ale že se hezky směje..? To mě nezajímá.

GERDA: Jeho byste si určitě zapamatoval.

PRODAVAČ: Je mi líto, ale nepomůžu ti. –*odvrátí se k jinému zákazníkovi a obsluhuje ho.*

GERDA: Prý ho vedla paní celá v bílém, možná to byla Sněhová královna... –*nevzdává se, ale muž jako by ji neposlouchal, mluví sám pro sebe:*

PRODAVAČ: Protože pytel kaštanů si u mě nikdo nekoupil. Pár kousků a dost. Je to bída. –
stěžuje si a potom znovu pohlédne na dívku– Ty jsi tu ještě? Tak vezmeš si něco? –nabízí jí kaštany, ale ona ustoupí.

GERDA: Nemám peníze. –*řekne.*

PRODAVAČ: To nevadí. Vezmi si to. –*strčí jí do ruky malý sáček– Ale koukej mazat, než si to rozmyslím.*

Dívka vchází do nádražní budovy. Je na ní znát, jak je bezradná; rozhlíží se, proplétá mezi cestujícími a prochází kolem pokladem, kolem tabule odjezdů, kolem stánků i bezdomovců, a postupně dojde až na nástupiště, kde stojí vlak. Ona přistoupí k průvodčímu.

GERDA: Kam jede ten vlak? –*zeptá se a průvodčí si ji nedůvěřivě přeměřuje.*

PR ▪ VODČÍ: Máš vůbec lístek?

GERDA: Nemám.

PR ▪ VODČÍ: A kam bys potřebovala?

GERDA: Na sever.

PR ▪ VODČÍ: Na sever? Kam na sever?

GERDA: Co nejdál. Až tam, kde je pořad sníh a led.

PR ▪ VODČÍ: Tak si nasedni, kousek tě svezeme. –*řekne po krátkém zaváhání. A dívka nastoupí.*

Vlak ujíždí do krajů, kde už je zima. Tam, na jednom nádraží Gerda vystoupí a zamává průvodčímu, aby po krátké pouti nádražím nasedla do jiného vlaku, který po chvíli odjíždí .. a na příští zastávce (nebo ještě na této, když průvodčí zastaví vlak píšťalkou nebo kroužením červenou čepicí) je vyhozena rozzlobeným průvodčím, který jí ještě hrozí a ona spěchá, téměř utíká pryč, aby snad neměla další problémy.

Bloudí městem zklamaná a nešťastná, protože už neví, kam se podít. Potom stojí v ulici nad řekou, opírá se o zábradlí, hledí nešťastně na její hladinu a stěžuje si:

GERDA: Voda přece musí vědět všechno, tak proč mě neodnesla za Kajem? Co tady dělám? Nikdo mi neporadí ani nepomůže... –*rozhlíží se, ztracená v beznaději. Chtěla by jít dál, ale vůbec nemá představu, kam. Seběhne po schodech dolů, přímo k vodě, a tam už už vypadá, jako by se do ní měla vrhnout, když náhle spatří na hladině kousek od břehu plavat hnízdo s malým ptáčkem. Okamžitě zapomene na svůj bol a hledí mu pomoci.*

GERDA: Neboj se! Vydrž, pomůžu ti. Za chvíli jsem u tebe. Neboj, ještě kousek, a půjde to. –*volá na něj, zatímco běží podél řeky a kdesi sebraným klackem se natahuje, aby na hnízdo dosáhla a vytáhla je z vody, což se jí po překonání mnoha obtíží (terénních, protože se brodí sněhem a místy i blátem) nakonec podaří.*

Zahřívá ptáčka a přemýšlí, co teď s ním, když tu se nad její hlavou objeví dospělý havran a hlásí se k mláděti jako ke svému.

GERDA: Tak to je tvoje mládě? –*ptá se– Mělo štěstí, že jsem byla nablízku. –řekne a tišeji dodá– A já vlastně také. –zavrtí hlavou, jako by předchozí myšlenky odháněla, pak vzhlédne k ptákovi a opět k němu hovoří– Tak kam půjdeme, ukaž. A příště na něj dávej větší pozor!*

Havran vyletí do výšky a vede dívku podél řeky proti proudu nazpět, a ona zatím mluví:

GERDA: Kdybys věděl, jak jsem bezradná. A nikdo mi nechce poradit. Ty mě aspoň posloucháš, víš, tak ti to povídám. Ztratila jsem kamaráda a hledám ho, protože potřebuje mou pomoc. On je hrozně chytrý a šikovný a veselý a .. a ztratil se mi. A nikdo neví, kde ho najdu.

Blíží se ke keři, kam hnízdo patří, a dívka stále mluví:

GERDA: Ani řeka mi nepomohla, nikdo o něm neslyšel a já pořád chodím a neznám cíl své cesty. –*povídá a pták náhle zastaví u keře*– Tady? Aha, tak jste doma, že? A já .. půjdu zpátky. –*řekne, ale havran ji láká dál; poletuje dopředu a zase se pro ni vrací.*

GERDA: Copak? Mám jít s tebou? –*poněkud ožije*– Pomůžeš mi? Ale jak? Ty něco víš? –*zapochybuje, avšak poslechne a jde za ním. Pták ji vede ulicí, směřující k výstavnímu domu, a dívka s ním rozmlouvá:*

GERDA: Kam mě vedeš? Řekni, je tu Kaj? No tak mi to prozrad', nenapínej mě. Co o něm víš? Viděl jsi ho? Opravdu je se Sněhovou královnou? –*pronáší s přestávkami, když tu je předjede luxusní automobil, za jehož oknem ona spatří povědomou tvář a hned se celá rozzáří.*

GERDA: To je on! –*vyhrkne a vzápětí opět sklesne, protože za sklem viděla, že není sám a že se s mladou slečnou, která sedí vedle něj, náramně baví.*

GERDA: Tak on žije tady? –*vzdychne*– A ta .. dívka, to je Sněhová královna? –*obrátil se na havrana, ten však již odlétá. Je z toho nějak přešlá, ale vzpomíná se a vyrazí za autem, které na konci ulice vjíždí do široké brány, která je jediným vstupem na pozemek kolem onoho velkého domu.*

GERDA: Tak sem jsi mi utekl? –*hlesne, když dorazí k bráně, kde je na zídce krabička s klávesnicí pro namačkání číselného kódu, reproduktor a zrcadlo, do něhož se podívá. Zrcadlo si pohraje s jejím obličejem (různě ho pokříví a upraví), aby se poté z reproduktoru ozvalo:*

REPRODUKTOR: Nikdo v tomto domě vás nezná a nikdo vás nezval. Máte půl minuty na to, vzdálit se od vchodu nejméně na deset metrů. Děkuji.

Dívka tedy poslušně couvne a obchází potom kolem zdi, ale dovnitř se nemůže dostat, takže po nějaké době skončí opět před bránou, někde opodál se posadí a čeká. Ale je zima a ona je oblečená velmi nedostatečně, takže musí vstát a chodí, aby se zahřála. Zanedlouho přichází k bráně jakási domovnice či uklízečka; mačká kód bezpečnostního zařízení a dívka ji honem osloví:

GERDA: Pustte mě dovnitř, prosím. Jenom na chvíli. Chtěla bych mluvit s Kajem.

PANÍ: S kým?

GERDA: S Kajem. Chci ho jen pozdravit a zase půjdu. Nic víc, opravdu. Vypadá šťastný a já jsem ráda, že se má dobře. Ale chtěla bych ho ještě vidět.

PANÍ: S jakým Kajem? –*nechápe a dívce teprve nyní dojde, že paní vůbec neví, o kom je řeč.*

GERDA: Před chvílí sem přijel v obrovském autě. Seděl tam s nějakou dívkou a oba se smáli. To byla Sněhová královna?

PANÍ: Jo ty myslíš našeho nového mladého pána? –*prohodí*– A jak jsi mu to říkala, Kaj?

GERDA: Vy mu říkáte jinak? –*stahuje se zaraženě*– Ale to nevádí. Na tom nezáleží, jaké má jméno. Pustíte mě k němu? –*prosí znovu, ale žena se pořád směje.*

PANÍ: A naše slečna že je Sněhová královna? To slyším poprvé, ale možná... –*kroutí s jízlivým úšklebkem hlavou*– Možná je to pro ni to nejlepší jméno. Pro její matku rozhodně; ta je jako rampouch. Ale tobě musí být zima, v tomhle... –*dotkne se jejích lehkých svršků.*

GERDA: Pustíte mě? –*zopakuje.*

PANÍ: Tak to těžko. –*odpoví, jako by jí najednou cosi bránilo pokračovat v hovoru*– Kdo ví, co máš za lubem?

GERDA: Jen ho chci pozdravit. Nic víc.

PANÍ: Nenene, to opravdu nejde. –*pospíchá za bránu a zabouchne za sebou. Do toho okamžiku byla vcelku vstřícná a zdálo se, že by i ráda pro dívku cosi udělala; jakmile se však ocitne na druhé straně plotu, je z ní pojednou úplně jiný člověk, povýšený, jízlivý a plný posměchu. Přes mříž pak ještě dodá*– Radši si vymysli něco lepšího. Na takovou hloupost ti tady nikdo nenaletí, to by mohl říct každý.

Dívka chvíli nevěřičně kouká, potom se vydá znovu podél zdi na obchůzku a v místech, kde zídku nahradí vysoký železný plot (s ostnatým drátem nahoře) se zastaví a nahlíží dovnitř, do parku. A vidí zahradníka, jak odklízí z cestiček sněh a kontroluje, zda jsou rostliny dobře zajištěny proti mrazu. Nějaký čas jí to trvá, ale nakonec se osmělí na něj zavolat.

GERDA: Pane zahradníku!

Chlap se na ni podívá, a netváří se vůbec přívětivě.

GERDA: Mohl byste mě pustit dovnitř? Na chvíličku. –*prosí.*

ZAHRADNÍK: Jedeš odsud! –*houkne.*

Dívka je takovou odpovědí natolik zmatená, že není schopná promluvit.

ZAHRADNÍK: Slyšíš? Padej! Nebo na tebe mám někoho zavolat?! –*křikne ještě a Gerda raději odstoupí od plotu, chvíli kouká a pak se vrátí k bráně.*

Sedí tam někde na lavičce a čeká. Ani sama neví, na co, ani chlad už jí nevádí. Později z brány vychází zahradník, zahlédne ji a vydá se k ní. Ona má strach a už se chystá utéci, ale ten chlap pojednou vůbec nevypadá zle.

ZAHRADNÍK: Cos mi chtěla? –*ptá se docela klidně, Gerda se tedy osmělí s ním promluvit, byť v ní ještě přetrvávají nepřijemné pocity.*

GERDA: Vy se nezlobíte?

ZAHRADNÍK: Proč bych se zlobil? –*mávně rukou*– Tam se nesmí, víš. Tady nemůžeš jen tak na někoho pokřikovat za plot. Já bych z toho mohl mít problémy.

GERDA: Proč?

ZAHRADNÍK: Proč?! Tak. –*odsekne, ale pak se vrátí k původní otázce*– A cos teda chtěla?

GERDA: Potřebovala bych se dostat dovnitř.

ZAHRADNÍK: Co bys tam dělala? –*prohodí, jako by naznačoval, že za tou bránou není nic, co by stálo za to.*

GERDA: Chtěla bych vidět Ka... –*odmlčí se*– ...vašeho mladého pána.

ZAHRADNÍK: Líbí se ti?

GERDA: Líbí.

ZAHRADNÍK: To nejsi jediná. Proto ho taky vybrali. Oni mají všechno moc dobře spočítané. –*hodí hlavou směrem k velkému domu*– Chtěli pro dceru toho nejlepšího, nejchytřejšího a nejšikovnějšího, tak jí ho našli.

GERDA: A to je .. ten mladý pán.

ZAHRADNÍK: Jo, to je on. –*řekne a podívá se na dívku*– Ale ty musíš v tomhle hrozně mrznout. –*poukáže na její chatrný oděv*– Pojď se mnou, dáš si čaj... –*bere ji a ona, jak je prokřehlá, ani nepřemýšlí a jde.*

Sedí v zahradníkově příbytku u stolu a pije horký čaj. Toto obydlí je plné rostlin; stromů, keřů, velkých květin a podobně. Vypadá to tam skoro jako v pralese. Ale ani dívka ani zahradník se nad tím nijak nepozastavují; zahradník mezi řečí tu odstříhne větvičku, tam sebere spadlý lístek, jinde přesune květináč nebo zažene brouka či housenku – a s těmi si dokonce hraje, jako by je měl ochočené. Dívka si prostředím nevyšimá téměř vůbec, protože myslí jen na Kaje; pouze ta havěť ji občas nakrátko vyvede z míry.

GERDA: Takže oni se rozhodli najít pro dceru toho nejlepšího. –*zopakuje mdle.*

ZAHRADNÍK: Jo. V novinách vyšly inzeráty v rámečcích ze samých srdíček, že se má dostavit každý mladý muž a ten, který promluví nejlíp, u nich bude moci zůstat. –*vypráví a současně položí kamsi na stůl s květinami malou mističku, k níž se po chvíli ze všech koutů (od květin a keřů, jež stojí na tomto stolku, nebo nad něj dosahují jejich větve) ženou housenky a brouci, asi na svačinu. On si je pak prohlíží přes lupu a jedna housenka se nakrucuje a div na něj nezačne pomrkávat.*

GERDA: A on se přihlásil. –*hlesne.*

ZAHRADNÍK: Přihlásil se .. a vyhrál. Na všechny otázky jim správně odpověděl, stál jako jedle a tancovat se naučil za jedno odpoledne, šikovnej snad je taky a chytřej jako lišák .. prostě si ho koupili, aby měla mladá paní dobrou společnost.

GERDA: Tak to bude určitě on. *–šeptá si pro sebe–* Vždycky byl tak rozumný a naučil se všechno, na co si vzpomněl.

ZAHRADNÍK: Chodilo tam tenkrát moc chlapců, že se chodby musely v jednom kuse utírat; rodiče je tam vodili navlečený do šatů pro dospělé a česali je a šfouchali do nich, aby stáli rovně a odpovídali celou větou a pořádně si očistili boty, ale to nebylo nic pro naši malou princezničku. *– pokračuje a mezitím dívka usedne do vlasů motýl, což ji překvapí.*

ZAHRADNÍK: Neboj se, to je Hubert. On jenom zkouší, jestli by ti slušel.

Dívka se trochu pobaveně usměje, ale hned se vrací zpátky k tomu, o čem hovořili:

GERDA: Ona je princezna?

ZAHRADNÍK: Není. Ona je víc, než princezna. *–řekne s jakýmsi úšklebkem a pokračuje–* A taky chodili pyšní a nafoukaní panáci, co mleli jenom z knížek naučený věty, ale tenhle přišel sám, přes záda měl jeden raneček a na všechny se usmíval a hrnul se rovnou pro otázky... *–říká a položí na zem kus sýra, ke kterému přiběhne myš, očichá ho a zase zmizí, aniž by se jej dotkla.*

ZAHRADNÍK: No počkej! Já tě naučím, ty mlsoune! Nechám tě vyhladovět. *–nadává myši a pak se vrátí k dívce–* Je moc rozmlsaná, potvora.

Ale Gerda jako by ho ani neposlouchala, dál si mluví svou:

GERDA: Ano, to byl jistě Kaj. On neměl z ničeho strach.

ZAHRADNÍK: Ani mu nevadilo, jaký má starý a špinavý boty a že za ním zůstávají na mramorové podlaze stopy; všichni se tady nad ním ušklíbili a uklízečky ho hned začaly pomlouvat, ale on se smál a zastavil se až před naší slečinkou, která si ho hned zamílovala...

GERDA: Ano. *–hlesne posmutněle–* To bude určitě Kaj.

ZAHRADNÍK: Kdo? *–osloví ji, jako by teprve nyní postřehl, že dívka o tom chlapci mluví jako o někom blízkém.*

GERDA: Kaj.

ZAHRADNÍK: Kaj? Já nevím, ale myslím, že se tak nejmenuje.

GERDA: Možná si říká jinak, když je z něj teď pán, ale určitě je to on. *–řekne a zahledí se stranou, kde kousíček před sebou spatří na pavučinovém vlákně viset pavouka. Zaostří a nevěřicně na něj kouká, a on na ni zrovna tak.*

ZAHRADNÍK: Nebuď zvědavěj. Ještě se tě poleká. *–zahání pavouka pryč.*

GERDA: Nechte ho. *–řekne a dodá–* Kaj měl pavouky docela rád. Říkal, že nosí štěstí.

ZAHRADNÍK: Tak ty ho znáš?

GERDA: Znáám. A chtěla bych ho ještě jednou vidět; jenže se nemohu dostat dovnitř.

ZAHRADNÍK: Nojo, to nejde.

GERDA: Jenom na chvíličku.

ZAHRADNÍK: To se ti těžko povede.

GERDA: Kdybyste mi pomohl...

ZAHRADNÍK: Na to já jsem moc malej pán. *–odmítá rozhodně a pak si ji prohlíží, zklamanou a nešťastnou, aby ještě dodal–* Jestli chceš, můžeš se u mě kdykoliv ohrát a najíst, to ti pomůžu, ale dostat tě dovnitř, to nejde. To po mě nechtěj.

Dívka vrtí hlavou, že nic jiného nepotřebuje.

GERDA: Nene, já už musím jít. Já se tam dostanu. *–vstává.*

ZAHRADNÍK: Tak, kdyby sis to rozmyslela, klidně přijď. *–nabízí, ale ona spěchá pryč.*

Dívka pak zamíří zpátky k havranovi, k jeho hnízdu. A hned k němu promlouvá:

GERDA: Já vím, žeš pro mě udělal už dost, když jsi mi ukázal, kde Kaje najdu. Ale já bych s ním chtěla mluvit. Jenže oni mě k němu nepustí! Jako bych mu chtěla ublížit. Vždyť já ho přece šla vysvobodit, aby mohl být zase šťastný, a když to dokázal bez mé pomoci, nemůžu se na něj zlobit. Ráda bych se ho jen zeptala, kde byl a proč tak najednou odešel .. ale jak se k němu dostanu? Pomoz mi ještě jednou, prosím!

Pták sedí a kouká. Pak zaskřehotá.

GERDA: Pomůžeš mi, viď? Já to věděla. *–usměje se náhle–* Stačí jen na chvíli, na pár minut. Když už jsem ho tak dlouho hledala. *–vemlowá se a pták pojednou mávne křídly a letí směrem k domu.*

GERDA: Počkej..! –*volá a běží za ním. Pták na ni sice nečeká, ale pořád se drží na dohled a ona jej tedy následuje. Když už dospěla blízko domu a pokračuje podél zdi, musí se v jednom místě prodírat křovím, aby ho dostihla*– Kam mě to vlečeš? –*stěžuje si, ale jde hustým porostem dál dopředu, kde jej vidí sedět nahoře na zídce. Tam nalezne ve zdi otvor, díru, kterou se může protáhnout dovnitř. A havran odlétá.*

Vleze do zahrady a z odstupů sleduje dům. V jednom z oken na okamžik spatří tolik známou Kajovu tvář, a od té doby z okna nespustí zrak a s velkým sebezapřením čeká na soumrak. Potom, za tmy, se opatrně plíží ke vstupním dveřím, jež zůstávají trvale otevřeny. Vejde dovnitř a s tlukoucím srdcem opatrně stoupá do patra, ukryje se v jakési postranní chodbičce, protože slyší hlasy, ale ty se k ní ani nepřiblíží a utichnou kdesi daleko, ona tam však zůstane nějaký čas přikrčená, než se přesune o kus dál. Naslouchá za každými dveřmi a jedny se odváží opatrně pootevřít – a najde jakousi těsnou komůrku na odkládání čistících a podobných potřeb, kde počká, dokud v domě není úplné ticho. Zpočátku se z různých míst ozývají hlasy a ruch, dokonce i Kajův smích jakoby zaslechla, dům však postupně umlká; pak slyší kroky a nenápadně vyhlédne škvírou mezi dveřmi na chodbu, kde vidí kráčet za tichého hovoru dvojici.

MUŽ: Už jsem tam dlouho nebyl.

ŽENA: Já tam chodím nerada. Bývá mi pak smutno.

MUŽ: Ale ne, to se špatně díváte. Mě to vždycky potěší.

ŽENA: Já nevím, možná...

MUŽ: Uvidíte. Já tam chodím rád. –*řikají, jdouce k velkému zrcadlu na konci chodby .. a pak do něj vstoupí. Dívka zírá, a oni po nějaké době vycházejí nazpět a vypadají velice pobaveně.*

MUŽ: Vidíš, říkal jsem ti to.

ŽENA: Tohle jsem ale nechtěla vidět. –*namítá s koketním smíchem.*

MUŽ: Určitě ne? –*směje se.*

ŽENA: Nech toho. –*dloubne do něj.*

MUŽ: Mně se tam líbilo.

ŽENA: Mně taky. –*řeknou si a už mizí. Dívka ještě nějaký čas počká, pak vyleze z komůrky ven a spěchá se podívat na zrcadlo zblízka. Také do něj zkusí vstoupit .. a na druhé straně najde tutéž chodbu, jen obráceně, jako v zrcadle. Sotva udělá první krok, otevřou se jedny dveře a z nich vyjde Kaj a usmívá se na ni.*

GERDA: Kaji! –*vykřikne a běží za ním, jakmile však k němu doběhne, on zmizí. Nechápe, kam se poděl, hledá a zkouší i otevřít dveře, ale nejde to. Vráti se tedy na pravou chodbu a zamíří tam k těm samým dveřím .. a dostane se do ložnice, kde spí ti dva, co spolu přijeli velkým autem.*

Sklání se nad chlapcem, aby ho poznala, ale je tma; zkouší ho tedy opatrně probudit:

GERDA: Slyšíš mě, Kaji, Probud se, to jsem já... –*šeptá a on se probudí, rozespale kouká a neví, co si má myslet o tom, že ho v neprodyšně hlídaném domě uprostřed noci budí cizí děvče. Ale protože dívka se nijak neskryvá a nechová se vůbec podezřele, nezavolá ochranku ani neutíká, ale rozsvítí malou lampičku, posadí se a promluví:*

PRINC: Co tady hledáš?

A to už Gerda vidí, že se spletla a tohle není ten, koho hledá. Celá se rozklepe a zavravorá se, takže on ji musí zachytit, aby neupadla.

GERDA: Nezlobte se. –*vyhrkne téměř plačtivě*– Hledám Kaje a myslela jsem...

PRINC: Koho? –*nechápatě kroutí hlavou*– A proč tady?

GERDA: Kaje. –*vzdychne*– Zdálo se mi... –*pohlédne na prince*– Podobáte se mu.

PRINC: Ale jak jsi se sem dostala?

GERDA: Chtěla jsem s ním mluvit.

PRINC: Ale jak... –*mírní svou otázku zopakovat, ale to už se budí princezna.*

PRINCEZNA: Co se děje? –*zvedá se na lůžku*– Kdo to je?!

PRINC: Hledá Kaje.

PRINCEZNA: Koho?

PRINC: Nevím. Prý se mi podobá.

PRINCEZNA: Nevěř jí. *–podívá se zle na návštěvnici a pak si uvědomí, že je noc a ta dívka se dostala do jejich ložnice, a zatváří se ještě zlostněji–* Zavolej někoho! Jak se sem vůbec dostala?

GERDA: Ne! *–vyhrkne–* Prosím, nevolejte nikoho. Já jsem chtěla jenom .. s ním mluvit. Už dlouho jej hledám a myslela jsem...

PRINCEZNA: A proč ho hledáš tady?

GERDA: Hledám ho všude. Tam... *–ukáže ke dveřím na chodbu–* Co je to za zrcadlo? Co je za ním?

PRINCEZNA: Tys byla za zrcadlem?! *–ptá se téměř až zle.*

GERDA: Byla. *–přikývne.*

PRINC: Tam můžeš vidět svoje sny. *–vysvětluje–* Ale jen vidět, nic víc.

GERDA: Byl tam Kaj. Myslela jsem, že už jsem ho našla.

PRINCEZNA: A co mu chceš?

GERDA: Ztratil se mi. Chci ho najít. *–říká tak samozřejmě, jako tím bylo vše jasné.*

PRINCEZNA: Ale proč?

GERDA: Abych mu pomohla. Možná mi ho sebrala Sněhová královna...

PRINC: Sněhová královna?!

GERDA: On byl .. víte, moc se změnil, a potom .. se ztratil. A já mám strach, aby už nezůstal takový. Chtěla bych mu pomoci.

PRINCEZNA: Proto ho hledáš? *–zeptá se o něco přívětivěji a Gerda mlčky přikývne.*

PRINC: Ale to máš před sebou moc dlouhou a nebezpečnou cestu.

GERDA: Vy víte, kde je?

PRINC: Sněhová královna má zámek daleko na severu, až úplně nahoře, v nekonečných ledových pustinách. Ani velká polární výprava by ho nenašla, tak je to daleko .. a ty tam chceš jít sama?

Dívka přikývne.

PRINC: Jen tak, bez vybavení?

GERDA: Nic nemám. *–rozpřáhne výmluvně paže–* Ale dokážu to.

PRINC: Takhle by ses tam nikdy nedostala.

PRINCEZNA: Pomůžeme jí? *–navrhne. Poté je krátce ticho, načež se princ vymrští z postele a rozhodně jedná.*

PRINC: Pojď, tady si lehni do mé postele...

PRINCEZNA: Ne! *–vyskočí také–* Lehni si do mojí. *–žene se k princově lůžku, a ten nic nenamítá. Gerda se tváří rozpačitě, ale princ ji uklidňuje:*

PRINC: Jen si lehni, teď už nic nevyřešíme. Ale ráno, ráno pro tebe uděláme všechno, co bude v našich silách. To hlavní ale zůstane pořád jenom na tobě. *–dodá varovně.*

Gerda spolu s princem a princeznou a nějakými služebníky stojí za bránou uvnitř zahrady.

Dostala velké auto s řidičem a teplé oděvy a spoustu jídla a vůbec všechno, co by mohla na cestě potřebovat (auto je plně naloženo). Loučí se a ona nasedá, nedaleko prochází zahradník a ona mu mává, zahradník však dělá, jako by ji neznal a neviděl – protože je opatrný; protože ví, že se nachází tam, kde se nevyplácí dělat nic, než svou práci.

PRINC: Hodně štěstí. A jestli se ti to podaří, přijedte oba k nám, budete vždy vítáni. *–volá za ní.*

PRINCEZNA: Musíte nám vyprávět, co vás cestou potkalo. Určitě přijedte, já si to moc ráda poslechnu. *–dodá a auto odjíždí otevřenou branou ven.*

Cesta nyní Gerdě ubíhá o poznání příjemněji, mívá města i kraje jako nic a raduje se, jaké ji potkalo štěstí a jak se nyní blíží svému cíli mnohem rychleji. Není vedle řidiče (aby ten zůstal postavou bez tváře a charakteru), ale má vzadu vytvořeno pohodlné sezení, kde chvílemi spí a chvílemi se dívá, a v duchu už si představuje, jak krásné bude její shledání s Kajem. A tak jedou a jedou .. až v jednom hlubokém lese jejich auto zastaví zloději tak, že ho předjedou a postaví se přes cestu, řidiče zastřelí a byli by se zbavili i Gerdy, kdyby ji na poslední chvíli nezachránila dívka asi jejího věku – dcerka náčelníka zlodějí, kterou on brává na loupeže sebou.

LOUPEŽNICE: Nechte ji! *–vykřikne panovačně a postaví se před Gerdu–* Ta bude moje! Vy máte vždycky, co chcete, a já nic. Co bude pro mě? Na mě tady nikdo nemyslí?! *–obrátil se významně na chlapíka, který vypadá jako vůdce té bandy–* Nebo jo, taťko? *–dodá žertovně.*

Ostatní se tváří odmítavě a tatíkovi se takový návrh rovněž moc nezamlouvá.

NÁČELNÍK: Ale co bys s ní dělala? *–namítá nesměle.*

LOUPEŽNICE: Nechám si ji na hraní. Já chci něco pro sebe, jenom pro sebe?!

NÁČELNÍK: Máš snad málo věcí?

LOUPEŽNICE: Ale takovou holku jsem ještě nedostala. *–řekne důrazně a tatík už je zviklán.*

NÁČELNÍK: Ale jestli něco provede! *–pronese varovně, ale pak mávne rukou.*

LOUPEŽNICE: Nic neprovede. *–přiloží Gerdě nůž na krk–* Vid', že budeš rozumná. *–řekne ostře a odvádí si Gerdu stranou, zatímco loupežníci rabují auto.*

Zloději žijí v malé vesnici jako docela obyčejní lidé, jen o něco – o hodně – zámožnější. Loupežnická dcerka provádí Gerdu po domě.

LOUPEŽNICE: Podívej, co všechno máme! *–chlubí se, ale Gerda je roztržitá a nějak se nedokáže soustředit; je natolik zaskočená, že se ani neodvažuje projevít smutek a jen těká očima a tápe v myšlenkách, svou momentální situaci však nedokáže přijmout.*

LOUPEŽNICE: Slyšíš? Tak se dívej! A nechtěj mě rozčítit, protože jinak víš, co tě čeká. *–šermuje nožem, který má neustále za pasem, ve vzduchu–* Nebo už si nepamatuješ, co by se ti stalo, kdybych tě nezachránila?

GERDA: Zabili by mě? *–špitne.*

LOUPEŽNICE: Tak si dávej pozor. Co ty jsi vlastně zač? Nějaká rozmazlená princeznička, co?!

GERDA: Ne.

LOUPEŽNICE: Jenom nelži. Kdo se asi vozí po světě takovým autem!?! *–vyjede, ale pak obrátí–* Anebo mi nic neříkej. Stejně bys lhala, tak si to nech pro sebe.

Gerda mlčí a loupežnická dcerka si ji zkoumavě přeměřuje.

LOUPEŽNICE: Stejně je to nějak divný, žes jela sama. *–řekne potom–* Nebude tě tady třeba někdo hledat? Měli z toho strach... *–kývne hlavou, aby naznačila, že mluví o zlodějích–* ...aby tě tady někdo nenašel. Chtěli se tě radši zbavit.

GERDA: Mě nikdo hledat nebude. *–vyhrkne nešťastně.*

LOUPEŽNICE: Nedělej smutnou. *–utrhne se na ni–* Cestuješ si po světě jako dáma, máš co chceš a nikdo ti do ničeho nemluví, ani nemusíš mít strach, že si pro tebe přijdou a zavrou tě do vězení, nebo... *–zmlkne a znovu se na Gerdu zahledí–* Opravdu nemáš nikoho?

GERDA: Mám rodiče. *–špitne–* Ale ty vůbec nezajímá, co je se mnou.

Loupežnická dcerka si ji soucitně prohlíží, ale pak se v ní probudí cosi jiného a ona soucitný výraz ztratí a hned je zase ostrá jako břitva.

LOUPEŽNICE: Nenechám je, aby tě zabili. *–řekne příkře–* Ale jestli mě budeš zlobit, tak to tě pak zapáchnu sama! *–mávne nožem Gerdě před očima. Hned nato se však opět změní a naprosto klidně pokračuje v předvádění toho, co všechno má.*

LOUPEŽNICE: Podívej, vidělas tohle někdy? *–sáhne kamsi do vitríny a vezme odsud umělou postavičku tanečnice, které když zvedne ruku, tak ona ji vrátí zpátky a ještě k tomu zavrtí hlavou, když jí zvedne druhou ruku, tak zavrtí hlavou a zadupe nohama, a když jí zvedne ruce obě, tak začne na místě tancovat. Vypadá to, že loupežníci hraní s loutkou ohromně baví, a také se k tomu přiznává:*

LOUPEŽNICE: To je moje kamarádka. My si spolu hrajeme a večer si povídáme, vid' *–mluví k loutce a pak se vrátí pohledem ke Gerdě–* Teda já povídám. Ona mlčí. *–zamračí se, ale rychle zasmušilost překoná–* A podívej tady, to si ani neumíš představit, jakou to má cenu. *–ukazuje šperky ve vitrínách–* Tyhle vzadu patřily .. ale to je jedno. *–mávne rukou a už spěchá přejít k velkému monitoru na stolku u dveří–* Tohle je naše chytrá povídalka, dívej se. *–zapne obrazovku, na níž se objeví několik malých okének a ona se jednoho dotkne, to se zvětší a v něm je muž, který promluví:*

MUŽ: Co se děje?

LOUPEŽNICE: Nic. Dívám se, co děláte. Všechno v pořádku?

MUŽ: Všechno v pořádku .. vlastně počkej, něco tady pro tebe mám. *–sáhne kamsi mimo obraz a pak natáhne k loupežnici ruku, která vyjede z obrazovky a ona si převezme zlatý šperk.*

LOUPEŽNICE: To je hezký. *–řekne nepříliš potěšeně–* Díky. *–dodá s letmým pohledem na muže, aby vzápětí vypnula monitor a obrátila se ke Gerdě–* Ono to umí ještě spoustu věcí, ale .. je to nuda. *–zakončí.*

GERDA: A na co to máte?

LOUPEŽNICE: Nevím. To jsou hračky pro dospělé, to mě moc nezajímá. *–odvětlí přezíravě–* Ale podívej tady, tohle je nejlepší. *–ukáže na obraz s vážně vypadající starou tváří. Potom obraz otočí vzhůru nohama – a tvář je najednou mladistvá a veselá.*

LOUPEŽNICE: To je, co?! *–vyjekne rozjařeně–* Kam se hrabou nějaký řetízky. *–přizvedne dárek od muže z televize a opovržlivě jej hodí na stůl. Ještě několikrát obraz převrátí a téměř se přitom nahlas směje, ale Gerda zůstává vážná.*

LOUPEŽNICE: Tobě se to nelíbí? *–zajímá se a Gerda pokrčí rameny.*

LOUPEŽNICE: Co je s tebou? *–vyzvídá, odpovědí je jí však pouze další pokrčení rameny, protože Gerda se zatím neodvažuje svěřit.*

LOUPEŽNICE: Nerozčiluj mě! *–zvedne varovně nůž–* Buď ráda, že seš živá. Tohle mě teda moc nebaví, dívat se, jak se pořád mračíš. Já jsem si tě vzala pro zábavu!

GERDA: Mně ale vůbec není do smíchu.

LOUPEŽNICE: Tak se přemůžeš, nebo..! *–zasyčí zlověstně a zašermuje nožem. Poté se však zklidní–* A co ti vlastně je? Nelíbí se ti u mě?

Gerda zase jen pokrčí rameny.

LOUPEŽNICE: Co máš z toho? Mně se tady taky nelíbí; to nic, zvykneš si, uvidíš. Někdy je u nás docela legrace, pojď se mnou. *–vezme ji za ruku a táhne ven.*

Vejdou do jiného stavení, kde jsou klece se zvířaty, vzácnými i obyčejnými, velkými i malými, dravými i docela neškodnými.

LOUPEŽNICE: To všechno jsou moje zvířata. Já je sbírám, víš? Táta mi vždycky něco přiveze, když jede ven a nevezme mě sebou. Abych se nezlobila. Ale už jich mám tolik, že bych je někdy nejrady všechny vyhodila. Jsou hezký, že? *–obrátlí se na Gerdu, která si zvěřinec unešeně prohlíží, ale spíš je jí těch tvorů líto, protože tam stojí desítky klecí a v nich se tísní příliš mnoho zvířat na malém prostoru.*

GERDA: Vždyť je trápíš. *–vyjde z jejich úst samovolně.*

LOUPEŽNICE: To jsou přece jenom zvířata. *–opáčí–* Co jim tady chybí? *–vezme klacek a dráždí jím jakousi šelmu–* Sleduj, jak se mě bojí. *–směje se. Pak toho nechá a přejde ke kleci s holuby.*

LOUPEŽNICE: Možná se jim nelíbí, že jsou v kleci, ale kdyby nebyli zavření, tak by mi upláchlí. Takže je musím hlídat. *–říká. A obě si ptáky prohlížejí, ale každá jinak. Loupežnice pak Gerdě ukáže ještě obrovitého soba, připoutaného ke zdi pevnými řetězy.*

LOUPEŽNICE: A támhle, to je můj lopatáč. Ten je, co? Nenechá mě ani, abych se k němu přiblížila. Ale na mě si nepřijde, já se mu na kůži dostanu jinak! *–zvedne kámen a hodí jej po zvířeti, které sebou škube, ale na krátkých řetězech nemá dostatek prostoru, a ona hází další a další kamínky a sob se zmítá v poutech.*

GERDA: Netrap ho! *–vykřikne–* Pojď, ukážeš mi ještě něco. Máš tady tolik krásných zvířat. *–dodá, aby svůj výpad poněkud zmírnila, a táhne ji pryč, pokračovat dál v prohlídce.*

Obě dívky jsou v pokoji a ukládají se ke spánku. Malá loupežnice si pod polštář ukládá svůj nůž.

GERDA: To u sebe máš ten nůž pořád?

LOUPEŽNICE: Mám.

GERDA: I v posteli?

LOUPEŽNICE: Všude. Nikdy nevíš, co se může stát. A nůž je krásná věc. Pistole ne, to je hračka pro zbabělce a pro vojáky, ale nůž, to je... *–zasní se–* Podívej, jak je ostrej. *–přejede palcem po čepeli, ale Gerdu to nezajímá. Loupežnice si ji chvíli zkoumavě prohlíží.*

LOUPEŽNICE: A jak ses sem vlastně dostala? *–zeptá se, když nůž odloží–* Co tě přitáhlo k nám, na takovej konec světa?

GERDA: Hledám Kaje. *–řekne po krátkém zaváhání–* To je můj kamarád, kterého jsem ztratila. Odešel, víš.

LOUPEŽNICE: A ty ho chceš najít?

GERDA: Musím mu pomoci, protože by mohl skončit špatně.

LOUPEŽNICE: To je jeho věc, ne? Kdyby chtěl, zůstal by s tebou.

GERDA: Ale on za to nemůže. Odvedla ho asi Sněhová královna a pomátla mu hlavu.

LOUPEŽNICE: Sněhová královna?

GERDA: Ano. Prý má zámek daleko na severu.

LOUPEŽNICE: A ty tam jedeš, abys mu pomohla? –*zašeptá spíš jen sama pro sebe, velmi udiveně.*

GERDA: Mám o něj strach. –*objasňuje, ale to už se loupežnice obrací tváří ke zdi.*

LOUPEŽNICE: Jdeme spát! –*řekne prudce, jakoby už nechtěla mluvit*– A ty už mlč, nebo ti píchnu nůž do břicha!

Je noc, loupežnická dcerka dávno spí, ale Gerda nějak nemůže usnout. Upřeně hledí do stropu, dlouho a strnule, a myslí na Kaje a na všechno, co spolu prožili a co je možné – snad – ještě čeká.

Dívky se spolu procházejí mezi budovami a chovají se už jako dvě dobré kamarádky.

LOUPEŽNICE: Víš co, povídej mi zase o tom tvým kamarádovi, o Kajovi. Že ses kvůli němu vypravila na takovou cestu. –*kroutí hlavou*– Já bych ho docela ráda poznala, víš?

GERDA: On byl takový... –*zasní se*– Moc dobře jsme si rozuměli, než se mu to stalo. Byli jsme pořád spolu...

LOUPEŽNICE: Pořád?

GERDA: Pořád. Když jsme mohli, šli jsme někam ven, oba dva společně. Já chodila za ním a někdy přišel on k nám, ale... –*výraz jí ztuhne při vzpomínce na vlastní rodiče*– Většinou jsme raději byli u něj. Nebo venku, na našem místě...

LOUPEŽNICE: A o čem jste mluvili?

GERDA: Různě. O všem. Třeba o tom, jak až jednou vyrosteme, tak zůstaneme pořád kamarádi a budeme se navštěvovat... –*obě vstoupí do budovy a jejich hlasy utichnou.*

Opět noc. Gerda v nočním úboru se plíží k objektu se zvířecími klecemi. Uvnitř potom obchází klece a pro každé zvíře vytáhne z brašny něco dobrého. A když jim to hází, samozřejmě k nim i promlouvá:

GERDA: Na, tady máš, ty chlupáci. – No neboj, na tebe se taky dostane. – Nojo, ty máš zuby jako nože, potřebuješ se do něčeho zakousnout, já vím. – Ona vás možná trošku trápí, já vím, ale není zlá. Ona vám nerozumí, protože ji to nenaučili. Ona se neumí chovat jinak... – Tobě vždycky chutná, viď? –*takto postupně dojde až ke kleci s holuby*– Tady máte, holoubci. Ale vy byste se určitě radši proletěli, nemám pravdu? Mám, jistěže mám, ale já vás nemůžu pustit. Stýská se vám po nebi? Chtěli byste si zaletět, kam vás napadne, že? To musí být nádhera. –*zasní se, ale vtom ji cosi napadne*– Ale vy byste vlastně mohli vědět, kde stojí zámek Sněhové královny. –*hledí na ně a oni vrkají, a jí se najednou obličej rozjasní a po chvíli nadšeně vyhrkne*– Vy jste je potkali, když si odvážela mého Kaje?

Obě dívky jsou v pokoji, loupežnice se tváří zasmušile a Gerda naopak horečně rozkládá:

GERDA: Jeden z tvých holubů je potkal, když si Kaje královna odvážela na svůj zámek. Letěli prý kolem a Sněhová královna na ně dýchla a všichni pomrzli, on jediný se zachránil. A poslal mě za sebou, protože ten žije v krajích, kde je pořád sníh a led. A sob říkal, že Sněhová královna má svůj zámek mnohem dál, než on se kdy podíval, až tam, kde je půl roku den a půl roku noc. Ale že by mě tam dovedl, kdybys ho pustila. Že už je starý a moc by se chtěl ještě podívat domů.

LOUPEŽNICE: Proč bych ho měla pouštět! –*ucedí nevrle, ale Gerda snad ani její náladu nevnímá.*

GERDA: Pomůžeš mi, viď? Že mi pomůžeš. –*říká, jako by zápornou odpověď vůbec nepřipouštěla*– A holubům jsem taky slíbila, že je pustíš. Co ti to udělá? Oni už tak dlouho nebyli nahoře mezi mraky a strašně jim to chybí.

LOUPEŽNICE: Neříkej, že ti tohle všechno prozradily moje zvířata.

GERDA: Prozradily. Holubi viděli Kaje s královnou a sob zná cestu. A hrozně se mu líbil můj řetízek. *–pochlubí se, protože je náhle její zasmušilost pryč, a natáhne obyčejný řetízek s malým přívěškem, který nosí na krku.*

LOUPEŽNICE: Sob! *–zakrouť hlavou–* Ten k sobě přece nikoho nepustí. Když mu sundám řetězy, tak všechny kolem sebe pokope.

GERDA: Nepokope. Nikoho nekopne, uvidíš.

LOUPEŽNICE: Ty z něj nemáš strach?

GERDA: Proč? Pojď se podívat. *–táhne loupežnici ven.*

Vcházejí do zvěřince a Gerda se hrne k sobovi.

LOUPEŽNICE: Počkej, vždyť tě zabije! *–volá za ní vyděšeně, ale Gerda je naprosto klidná, blíží se k němu a opatrně jej pohladí.*

GERDA: Ty mi ukážeš cestu do zámku Sněhové královny, viď? Dovedeš mě tam? *–vemlouvá se a loupežnice nevěřičně zírá, jak je sob krotký a přátelský. Stojí naprosto klidně a dokonce se naklání k dívce a nosem se dotkne řetízku.*

GERDA: Já vím, že se ti líbí můj řetízek. *–směje se–* Ale ten ti nemůžu dát. Ten mám po babičce. *–zastrčí jej raději za tričko.*

LOUPEŽNICE: Jak jsi to dokázala? *–diví se, ale pak zavrtí hlavou–* Ale to už je jedno. Víš co, pomůžu ti. Slíbila jsem sice, že se odsud živá nedostaneš, ale to už je jedno. Já ti přeju, abys toho svého Kaje našla. Taky bych chtěla mít takového kamaráda. Jenže tady... *–dodá tiše a zakrouťí hlavou.*

GERDA: A pustíš i holuby? *–ptá se honem–* Slíbila jsem jim to. Oni potřebují svobodu, víš, vznášet se volně ve větru...

LOUPEŽNICE: A co potřebuju já?! *–utrhne se, ale vzápětí je opět klidná–* Ale to už jedno. Pustím i holuby. Ale teď mi pojď vyprávět, jak jste si spolu hráli. Chci si to ještě naposledy poslechnout.

Je večer. Gerda s malou loupežnicí sedí kdesi mezi domky a povídají si. Zezadu se k nim blíží otec s několika dalšími loupežnicí, vlečou bečku vody a když jsou dosti blízko, vodu na loupežnici vychrstnou. Ta vyskočí a Gerda spolu s ní.

LOUPEŽNICE: Co blázníte?! *–křičí, ale přitom se směje. To Gerda je překvapením a také strachem úplně ztuhlá; tím spíš, že chlapi dál po loupežnici hází zmrzlé sněhové hroudy – a dávají do toho veškerou sílu, nijak ji nešetří. Ohromná taškařice.*

NÁČELNÍK: Máš narozeniny! *–volá rozjařeně–* A tvůj táta nezapomněl!

LOUPEŽNICE: Nechte toho! *–utíká z jejich dosahu, ale je potěšená. Gerda se k ní v ústupu přidá.*

GERDA: Proč ti to udělali?

LOUPEŽNICE: To on mě jen tak zlobí, abych věděla, že mě má rád. *–vysvětluje, ale hned se vrátí k původnímu problému–* Ale máš štěstí, protože dneska budou slavit a to se nám hodí. Ráno pojeděš.

Noc. Obě dívky sedí na postelích, každá na své nebo vedle sebe, ale každá sama za sebe, a s očima upřenýma do vlastního nitra si povídají. (Domem se rozléhá křik a zpěv slavících loupežníků.)

LOUPEŽNICE: Budeš mi chybět. *–pronese po krátké pomlce. Gerda na to nic neřekne; podívá se na ni, ale protože je duchem již u svého Kaje, nedokáže najít vhodnou odpověď. Avšak cítí, že musí něco povědět, tak přejde jinam.*

GERDA: To budou takhle křičet až do rána?

Malá loupežnice přikývne. A nezdá se, že by jí to vadilo; spíš je tím snad až trochu potěšená.

LOUPEŽNICE: Moje narozeniny se vždycky slavily až do rána! *–řekne pyšně.*

GERDA: A co děláš ty? *–zeptá se, ale loupežnice nějak nechápe smysl té otázky.*

LOUPEŽNICE: Poslouchám je. Počkej, za chvíli se na ně můžeme jít podívat a uvidíš, jak jsou směšní, když se napijou. Chceš?

GERDA: Ani ne. *–zavrtí hlavou.*

LOUPEŽNICE: Ale kdybys je viděla! *–baví se v duchu vzpomínkami–* Jednou tancovali na stole a ten se s nima propadl..., nebo když táta chodil kolem domu a nemohl najít dveře... *–rozkládá a*

Gerda si ji ustrašeně prohlíží, protože takové historky ji spíš děsí, než aby ji rozveselovaly. A loupežnice to postřehne.

LOUPEŽNICE: Jak vy jste s Kajem slavili narozeniny? –*zeptá se.*

GERDA: On mi vždycky něco přinesl. –*zasní se vzpomínkami pro změnu zase ona*– Kytičku, nebo nějaký dárek. A já jemu taky.

LOUPEŽNICE: Mně taky dali dárky. Vidělas to, ne? Celou hromadu.

GERDA: To my jsme si dávali jen maličkosti. Ale já jsem z toho měla vždycky hroznou radost a pak jsme si s tím různě hráli...

LOUPEŽNICE: To já .. takových věcí mám spoustu. –*mávně rukou a trochu se zamyslí. Pak se podívá na Gerdu a lítostivě se pokusí o úsměv*– Takže ráno pojeděš.

GERDA: A co když budou pořád zpívat? –*strachuje se, protože vůbec neporozuměla smyslu té věty.*

LOUPEŽNICE: Ráno budou spát. Neboj, pojeděš. –*odmlčí se a tišeji doplní*– Za tím svým Kajem. –*řekne a pokračování je ještě tišší*– A já budu zase sama.

Ale Gerda tohle zaslechla a chce ji utěšit.

GERDA: Tatínek tě má přece rád...

LOUPEŽNICE: Nemluv. –*ušklíbne se. A Gerda mlčí. Ráda by loupežnici pověděla něco příjemného, ale nic ji nenapadá, nebo se neodvažuje.*

LOUPEŽNICE: Spíš mi řekni, jak ses naučila rozumět zvířatům. To mě naučíš, nebo..! –*pozvedne nůž, ale není v tom hrozba; spíš jen zvyk.*

GERDA: Prostě vím, co si myslí. Poznám to, ale nevím, jak.

LOUPEŽNICE: Nelži!

GERDA: Já nelžu.

LOUPEŽNICE: Já vím. –*sklesne.*

GERDA: Víš co!? –*vyhrkne*– Budeme kamarádky. Jestli chceš. Mně když bylo smutno, tak jsem si vždycky vzpomněla na Kaje, a hned to bylo lepší.

LOUPEŽNICE: Jo?

GERDA: Mně to pomáhalo.

LOUPEŽNICE: A ty chceš bejt moje kamarádka? –*položí otázku a Gerda se na ni upřeně zadívá:*

GERDA: Jestli chceš ty...

LOUPEŽNICE: Tak jo. –*usměje se jaksi nesměle a pro ni naprosto nezvykle dětsky. Přizvedne se, Gerda se rovněž pohne, ale ani jedna netuší, jak by své přátelství měly stvrdit, tedy se na sebe chvíli dívají, pak si podají ruce a nakonec se obejmou.*

GERDA: Budeme si telefonovat. A někdy se za tebou přijedeme s Kajem podívat.

LOUPEŽNICE: Nebo já k vám. Já mám času dost.

GERDA: Tak jo. Budeme se navštěvovat.

Druhého dne za časného jitra je sob zapřažený do sáněk a dívka dostává od loupežnice zpátky kožich, ve kterém přijela. Někde venku, nebo ještě předtím uvnitř potkávají spící opilce – všude samí opilci, nic jiného.

LOUPEŽNICE: Tumáš, vem si ho. Budeš ho potřebovat. Ale rukavice si nechám, ať mi zůstane něco na památku. Vezmi si tyhle. –*podává jí špinavé ošoupané palčáky*– Jsou ošklivé, ale ruce ti zahřejou dobře.

GERDA: Díky. –*loučí se dojatě*– Já jsem věděla, že nejsi zlá.

LOUPEŽNICE: Nemluv a jeď už. A přiveď mi toho svého Kaje ukázat.

GERDA: Přivedu. Bude se ti líbit, uvidíš.

LOUPEŽNICE: To určitě. –*řekne a sotva se Gerda vzdálí, tiše zašeptá*– Zapomeneš na mě, sotva odsud zmizíš. Já to moc dobře vím.

GERDA: A holuby nezapomeň pustit! Slíbila jsem jim to. –*volá ještě z odjíždějících sáněk.*

LOUPEŽNICE: Pustím je, neboj. –*odpovídá a odchází ke zvěřinci, kde otevírá dvířka všem klecím a přitom vykřikuje*– Táta se zblázní. Všichni se zblázní, ale to už je jedno. Koho zajímá, co mi chybí? Tahle holka se mnou byla pár týdnů a mám ji ráda víc, než všechny tady. A chci, aby měla radost, tak to udělám! Ať třeba všichni puknou vzteky, to už je jedno.

Sob běží, sníh mu stříká od kopyt, vítr sviští a oni uhánějí přes kopce i po rovinách, mezi stromy i širými pláněmi, až uvidí vpředu na obzoru polární záři, což soba popožene k ještě většímu úsilí (možná předtím odpočívali nebo zvolnili, a když se záře objeví, on zabere kopyty a uhání s novou silou kupředu).

A co dělá Kaj? Stoupá do kopce kdesi v opuštěných končinách nad cizím městem, brodí se závějemí vzhůru, až dorazí na místo, kde je očekáván Sněhovou královnou. Ta si právě zde zřídila jakési přechodné sídlo; lože ze sněhu, závěsy z rampouchů a ledových krystalků, stěny a ostatní plochy ze zrcadlově čistého ledu, všechno dokonale urovnané a souměrné, jako v jejím zámku. Královna zůstává majestátně na svém místě, takže chlapec musí dojít až k ní a teprve potom se vyčerpaně posadí. Královna čeká na jeho projev, ale když je mlčení příliš dlouhé, promluví sama.

KRÁLOVNA: Přesvědčil jsi je?

KAJ: Myslím, že nám budou sloužit. Ale chtějí od vás nejdřív vědět, co je čeká. –*odpoví a královna se zamračí.*

KAJ: Je to problém? –*ptá se. Královna zavrtí hlavou a pak řekne:*

KRÁLOVNA: Ne. Ale ty nemůžeš dovolit, aby si dávali podmínky. Oni sami musí toužit po mých rozkazech; teprve potom nad nimi získám moc.

KAJ: Nešlo to jinak. Snažil jsem se, ale nešlo to.

KRÁLOVNA: To nevádí. Stejně už zima končí a ty se musíš ještě hodně učit. Vrátime se do mého zámku.

KAJ: Ještě jednou to zkusím. –*zaprosí.*

KRÁLOVNA: Dobře. Ještě jednou za nimi běž, ale naposledy. Pak se vrátíme.

KAJ: A co jim předvedete?

KRÁLOVNA: Nech se překvapit. Přiveď je sem – a oni už uvidí, co by je čekalo.

Město. Všude je sice stále mnoho sněhu, ale je znát blížící se jaro – sníh už je mokrá a rozbředlý, ze střeš se odpařuje voda a po větvích stékají kapky. Chlapec jde ulicí a vstoupí do domu, do hospody, kde u stolu sedí dva muži. Přisedne si k nim.

PRVNÍ MUŽ: Tak co? –*osloví jej*– Co nám povíš dneska?

Kaj by rád vypadal rozhodně, ale je nejistý a je to na něm znát.

KAJ: Už jste se rozhodli? –*odpoví protiotázkou.*

PRVNÍ MUŽ: Počkej, kam spěcháš? Nejdřív ukaž to s tím pivem. –*vybídne jej a přistrčí mu k rukám svůj půllitr*– To je fakt bomba. –*obráti se na svého společníka pro souhlas, a ten přikývne a rovněž se dychtivě zahledí na Kaje.*

KAJ: To není vůbec nic. –*zakroučí hlavou a sevře sklenici v dlaních .. a ta se za chvíli orosí a pak, když ho to přestane bavit a ruce sundá, plavou v pivu kousky ledu, o čemž se první muž přesvědčí, když půllitrem zahoupe a led zacinká o stěny.*

PRVNÍ MUŽ: To je, co?!

DRUHÝ MUŽ: Tohle nás taky naučí?

KAJ: Naučí vás všechno, ale musíte sami chtít. Nebo nechcete?

PRVNÍ MUŽ: Ale jo, zní to zajímavě. Kdo by se nechtěl zbavit všech nepříjemností? Starosti nebo radosti, nakonec je stejně všechno jedno, a kdybych od toho fakt měl mít na věky pokoj..? Zní to zajímavě; jenom jestli nás netaháš za nos! –*prohlíží si bledého mladíka podezřívavě*– Opravdu má ta tvoje královna takovou moc?

KAJ: Ještě mnohem větší. Ona může všechno, na co si vzpomenete. Naučí vás užívat si potěšení z nekonečné prázdnoty...

PRVNÍ MUŽ: Poslouchej ty kluku, kde ses naučil takhle mluvit? –*ptá se posměšně, ale na tuhle otázku chlapec neodpoví.*

DRUHÝ MUŽ: Já bych klidně byl jako rampouch, proč ne? Jestli je to, jak říkáš? A z ostatních ať jsou taky kusy ledu, mně je to jedno, ale... –*zakončí pochybovačně.*

PRVNÍ MUŽ: Tak nám ji ukážeš? –*přidá se.*

KAJ: Jestli chcete.

PRVNÍ MUŽ: To si piš, že chceme.

KAJ: Tak pojdte.

DRUHÝ MUŽ: Teď? Hned?! –*poněkud se zarazí.*

KAJ: Na co čekat?

PRVNÍ MUŽ: Tak dopijem. –*řekne a maličko upije; vůbec ne tak, jako by spěchal.*

Všichni tři kráčejí k místu, kde má Sněhová královna svoje dočasné ležení. Jak se blíží, padá čím dál hustší sníh, je sotva vidět a vločky se ve vzduchu skládají do zvláštních obrazů, sníh je najednou jako peří, vznáší se nad zemí v kyprých chuchvalcích a šlape se jim nezvykle lehce. Ti dva muži se tváří trochu vystrašeně, ale současně se jim viděné líbí.

DRUHÝ MUŽ: Už tam budem?

KAJ: Za chvíli.

PRVNÍ MUŽ: A jaká je?

KAJ: Krásná.

PRVNÍ MUŽ: Není zlá?

KAJ: Uvidíte.

DRUHÝ MUŽ: Co uvidíme?

KAJ: Sněhovou královnu.

DRUHÝ MUŽ: A co nám vlastně předvede?

KAJ: Co budete chtít. Vždyť už jsem vám to tolikrát opakoval. Zapomenete na svět a budete vidět všechno jinak, jasně a průzračně. Budete mít, co chcete, ale nebudete chtít nic. Nebudete nic cítit, ani lásku, ani nenávisť, protože ve vás bude úplně čisto a prázdno, všemu budete rozumět – jen lidem ne, protože ti v sobě nosí zmatek, kterého se musí zbavit, aby vystydli a pochopili, že pravá krása je ve strnulé nicotě... – *vysvětluje, a během jeho řeči dospějí až na místo; chlapi se cestou povzbuzují tím, že na sebe zahlízejí a němě se usmívají, jak to tomu klukovi kecá.*

Královna stojí uprostřed malého prostranství, vysoká a ledově pevná. Hledí jim vstříc, potom kývne rukou a zvedne se vítr (chumelenice totiž krátce předtím, než stanuli před ní, náraz skončila) a ten vítr je obklopí a zahalí a uchvátí, vzduchem zní příšerné zvuky (ústřední melodie, ale příliš hlasitá a jaksí rozladěná), a oni všude kolem sebe vidí mrtvolné přízraky .. a rázem se obracejí a uhánějí pryč, načež se strhne bouře a oni klopýtají, padají a znovu vstávají, aby byli co nejdál od děsivé královniny postavy.

Chlapec s královnou osamí; jim bouře nevádí. Chlapec nerozumí, co a proč to královna udělala, a je tím tak překvapený, že ani není schopen promluvit. Královna se tváří nerudně, ale pak se její výraz zjemní.

KRÁLOVNA: Lidem nesmíš v ničem ustupovat. Nesmíš jim ukázat slabost ani nejistotu, protože by tě zničili. Musíš být v jejich očích silný a mocný – a pak si tě budou vážit a budou tě poslouchat. Jinak ale budou pořád něco chtít a všechno jim bude málo...

KAJ: Zklamal jsem?

KRÁLOVNA: Ne. Příště už se ti to podaří. –*řekne a v tom okamžiku se nablízku objeví její sánky a oni nasednou a odjíždějí pryč.*

Dívka jede na saních tažených sobem, zuří vánice a ona se choulí ve svém kožichu a ani nepostřehne, že ji kdesi opodál, ale na dohled, předhání Kaj s královnou (doprovázení obvyklým zvoněním, které ona neslyší, ohlušená bouří). Ani Kaj si dávné kamarádky nevšimne, protože vzhlíží ke královně, a královna zase hledí pevně kupředu, protože se domnívá, že tak mu bude nejvíce imponovat.

A Gerda se sobem putují ledovými pustinami a dlouho nepotkají živou duši, až se v dáli objeví malý domek, jehož střecha sahá téměř k zemi, protože je kolem naváto tolik sněhu, a dveře jsou tak maličké, že se dovnitř musí vstupovat málem po čtyřech.

GERDA: Stůj! – *volá na soba*– Slyšíš, zastav u té chaloupky. Odpočineme si a poprosíme o něco k jídlu. Mám hrozný hlad.

Sob poslušně zamíří k chýši. Když u ní potom zastaví a dívka sleze, začne se ošívat hrabat kopyty.

GERDA: Počkej. –*chlácholí jej*– Zdržíme se tady jenom chvíličku. Já vím, že spěcháš domů, ale neboj se, budeme tam včas. –*řekne a sob zafrká.*

GERDA: Tak starý přece nejsi! –*namítá s úsměvem a odbíhá k domku, zatímco sob se pustí do přecházení po okolí a hrabe ve sněhu, aby našel místo, kde je sněhová pokrývka nejmenší a pod ní dosažitelný mech a lišejníky. Gerda přistupuje k chalupě a vidí, že dveře jsou vlastně oknem.*

GERDA: Co myslíš? –*volá na soba– Můžu dovnitř?*

Sob se na ni podívá a kývne hlavou.

GERDA: Tak já to zkusím. –*řekne a zaklepe na okno. To se po chvíli otevře a v něm stojí stará žena, v ruce rybu napíchnutou na klacku, kouká na dívku nevzrušeně, ale se zájmem.*

GERDA: Dobrý den. –*pozdraví a žena se zašklebí.*

LAPONKA: Tady je každý den stejný. –*odvěti spěšně a ustoupí od okna– Ale pospěš si dál, ať nepřijdu o všechno teplo. –vzve ji a Gerda vleze oknem do chalupy. Žena se vrátí k olejové lampě, odkud se předtím asi zvedla, a pokračuje v opékání ryby, z něhož ji vytrhlo klepání. Jiný zdroj světla, než drobná lampa, v místnosti není – okenní skla jsou malá, špinavá a zamrzlá, takže je tam sotva vidět.*

LAPONKA: Ale proto jsi sem asi nepřišla, abys mi popřála dobrý den. –*pokračuje, sotva se usadí– A jak ses dostala až sem, kde živého člověka nepotkám, jak je rok dlouhý? –ptá se věcně.*

GERDA: Jdu vysvobodit Kaje, kterého vězní na svém zámku Sněhová královna.

LAPONKA: Sněhová královna? –*kýve rozvážně hlavou– Víš vůbec, jak mocná je to paní? A tady u nás je její moc ještě tisíckrát větší než jinde.*

GERDA: Chci mu pomoci.

LAPONKA: Myslela jsem si, že něco budeš chtít. Ale uvědomuješ si, že to je velice obtížný úkol pro dospělého člověka, i pro deset lidí, natož pro děvče, jako jsi ty.

GERDA: Musím to dokázat, protože nikdo jiný to neudělá.

LAPONKA: Já bych tam nešla. –*zamračí se– Ale já už jsem stará. Ale mám zkušenosti a vím, že máš před sebou ještě dlouhou cestu, moc dlouhou a těžkou. Troufáš si na to?*

GERDA: Musím.

LAPONKA: Když musíš, tak to dokážeš. –*téměř se usměje– Líbíš se mi. Jestli chceš, pomůžu ti. Radou. Jinak ne; na to jsem moc slabá. Život tady mě vyčerpává, protože Sněhová královna se svojí mrazivou mocí pořád snaží mě přemoci a vzít mi chuť k jídlu a radost ze zpívání. Já ráda zpívám; jestli chceš, zazpívám ti. –navrhne a když se dívka nebrání, spustí skřehotavým hlasem jakýsi popěvek.*

Venku sob již našel vyfoukaný prostor a okusuje drobné traviny; najednou zbystří a zaposlouchá se do zvuků, vycházejících z domku, ale potom se vrátí k hledání trávy.

LAPONKA: Můžete si u mě odpočinout. Tvůj sob potřebuje nabrat sílu a ty jsi určitě také unavená. Pojď, tady si lehneš a vyspíš se. –*nabídne. Gerda zavrtí hlavou.*

GERDA: Nene, já nesmím zapomenout. A sob spěchá!

LAPONKA: Nezapomeneš. A kdybys zapomněla, tak já ti to připomenu. Nic se neboj. –*přiměje ji vstát.*

GERDA: Možná bych... –*rozhlédne se kolem; stále by nejraději odešla, ale je skutečně unavená, oči se jí v šeru klíží a žena ji nekompromisně vede k posteli, tak se ani nebrání, jen hlavou občas zavrtí.*

LAPONKA: Chvilí si odpočineš a já zatím něco vymyslím. –*řekne a rovnou dívku ukládá.*

Venku se blýská polární záře a sob na ni kouká, pak popoběhne, zahrabe ve sněhu a znovu pozoruje třpytící se oblohu; ohlíží se k domku a přechází kolem, nahlíží do tmavých oken a potom se vrátí k vyhrabané díře a znovu ukusuje kousičky trávy, ale ze všeho nejvíc vzhlíží směrem k severu a nohy se mu napínají, aby už mohl vyrazit a doběhnout tam, kam patří.

Dívka se probouzí a žena ji oslovuje:

LAPONKA: No vidíš, já věděla, že si potřebuješ odpočinout. Spala jsi celý týden.

Dívka vyskočí z postele.

GERDA: Tak dlouho? Já přece tolik spěchám! Honem, musím jít.

LAPONKA: Neměj strach. *–klidní ji–* Všechno máš připravené. Tady je něco k jídlu a tady jsem ti napsala vzkaz pro mou přítelkyni, která žije až za polárním kruhem. Nemám papír, tak jsem ho napsala na sušenou rybu, ale ona to přečte... *–podává jí připravené věci.*

Venku dívka usedá na sánky, v nichž už čeká zapřažený sob.

GERDA: Děkuju za všechno. Ať se vám tady krásně zpívá. *–loučí se.*

LAPONKA: Sob zná cestu, povede tě. A hodně štěstí, budeš ho potřebovat. *–volá, a k tomu třeba ještě zajódluje.*

A dívka pokračuje v cestě ledovými pláněmi, ve vánicích i za krásného a vlídného počasí, brodí se hlubokými závějemi a jinde zase uhání po zamrzlých prostranstvích...

Chlapec s královnou jsou na zámku. Kaj strnule hledí do jedné z mnoha ledových ploch, pokrytých stříbřitě bílými květy. Vstoupí královna.

KRÁLOVNA: O čem přemýšlíš? *–ptá se.*

KAJ: Dívám se. Je to nádhera.

KRÁLOVNA: Pořád se ti u mě líbí? To jsem ráda.

KAJ: Líbí. Všechno se mi tady líbí .. a nejvíc ze všeho vy. Jste dokonalá, jste... *–nemůže najít vhodné přirovnání, ale královna se i bez toho tváří spokojeně.*

KAJ: Strašně bych chtěl být jako vy. *–dodá vzápětí.*

KRÁLOVNA: Ano?

KAJ: Po ničem jiném netoužím, vůbec po ničem! *–vysloví unešeně. Ale na to, jak zanícená je jeho řeč, vypadá velmi zdrženlivě; ani hlas nemá natolik unešený, jak by se dalo očekávat, ani výraz .. protože to všechno mu svazuje ledová ztuhlost.*

Královna se na okamžik zamyslí a potom, jako by se odhodlala, začne jednat.

KRÁLOVNA: Tak .. podívej... *–pokyne rukou a na jedné ledové ploše se ukáže nápis: „Věčnost“.*

KRÁLOVNA: Tohle můžeš získat. Stačí, když splníš můj úkol.

KAJ: Udělám cokoliv. *–vyhrkne a královna znovu kývne rukou, ledová plocha s nápisem popraská a vzápětí se rozpadne na mnoho kusů, jež se na zemi promíchají.*

KRÁLOVNA: Sestav to zpátky. Když to dokážeš, splním ti tvoje největší přání.

KAJ: Budu jako vy?

KRÁLOVNA: Když si to budeš přát... *–řekne povzbudivě a chlapec se okamžitě pustí do práce. Ona jej chvíli sleduje a pak promluví:*

KRÁLOVNA: Já se teď na nějaký čas podívám do hor, jestli mám v zásobárnách dostatek sněhu. Budeš mít klid a spoustu času, tak si dej záležet. *–řekne, ale Kaj je natolik zabrán do skládání, že ani neodpoví.*

Gerda se sobem zatím stále jedou a jedou, stromy už nikde nejsou viditelné, ani nic jiného, jen samý sníh a led, na všechny strany, od obzoru k obzoru; až kdesi zahlédnou tmavý pahýl třetici nízko nad sněhobílou pustinou. Je to kamenný komín příbytku druhé ženy, protože v těch místech leží tolik sněhu, že z celého stavení zůstal viditelný pouze on.

GERDA: Opravdu si myslíš, že je to tady? *–ptá se soba, když přijíždějí k černé krychli komína, ale sob bez zaváhání kluše dál a zastaví až na místě.*

GERDA: Co to je? *–říká podíveně, slézajíc za sáněk–* Podívej, to je komín! *–vykřikne poté a nahlédne otvorem dovnitř. Komín je velký, se stříškou, a vystupuje z něj slabý obláček dýmu. Na stěnách uvnitř jsou výčnělky, jakési schůdky, po kterých se dá slézt dolů.*

GERDA: Počkej tady, hned jsem zpátky. *–obráti se na soba a pustí se do sestupování.*

Uvnitř je také téměř úplná tma, jako na předchozí návštěvě, a k tomu ještě ukrutné teplo, takže si dívka musí hned svléci pomalu všechno oblečení, aby ji nával horka neublížil. I žena je téměř nahá, jen omotaná jakýmsi hadrem.

GERDA: Dobrý den přeju. *–pozdraví a pokračuje–* Posílá mě za vámi vaše kamarádka. Moc vás pozdravuje a tady vám něco napsala. *–podává jí rybu. Žena si ji vezme a prohlíží nad slabým*

mihotavým světlem ohniště, pak znovu a ještě jednou, až ji nakonec hodí do hrnce, v němž nad ohništěm bublá voda.

GERDA: Počkejte! –*vykřikne.*

FINKA: Je to ryba, ne? Tady je jídla málo a nic nesmí přijít nazmar. –*pronese suše první větu od dívčina příchodu.*

GERDA: Ale tam bylo napsáno, jak mi můžete pomoci.

FINKA: Já vím. Přečetla jsem si to a mám všechno tady. –*poklepe si na lebku*– Měla bych ti prý uvařit nápoj, který ti dá sílu dvanácti mužů, abys přemohla Sněhovou královnu.

GERDA: Musím zachránit Kaje. –*opáčí omluvně, jakoby na vysvětlenou.*

FINKA: Já vím. Sněhová královna ho drží na zámku a chce jej vychovat tak, aby byl jako ona; studený a bezcitný, na věky věků stejný. –*pokyvuje vážně hlavou, aby pak ještě vážněji a důrazněji doplnila*– Jenže tohle může nabídnout jediné smrt.

GERDA: Odkud to víte?

FINKA: Jsem tady pořád sama, zavřená, a přemýšlím. Kdybych vylezla nahoru a zdržela se tam, přemohla by mě síla Sněhové královny. Tak sedím v teple a přemýšlím, a když člověk hodně přemýšlí, na hodně přijde. Víím o tvém Kajovi moc věcí.

GERDA: A proč od ní neodejde? Proč jí chce pomáhat?

FINKA: Protože mu v srdci uvízla kouzelná střepinka a v oku drobné zrnko čarovného skla, které v sobě mají vlastnosti Sněhové královny. A ty musí pryč, jinak už nikdy nebude člověkem.

GERDA: A jak to mám udělat, poradíš mi?

FINKA: Pomohla bych ti ráda, ale vidíš, že nemám ani tolik moci, co máš ty. Já bych venku nevydržela, ale ty ano! Ty máš sílu ukrytou ve svém srdci a ta ti pomůže. Můžeš-li Kaje zachránit, dokážeš to sama, jako se ti podařilo dojít až sem. Žádný nápoj by ti nepomohl. Ale musíš si pospíšit! Sněhová královna teď na nějaký čas opustila svůj zámek a to je pro tebe velká příležitost. –*pohání dívku a lezou společně ven.*

Sob hrabe ve sněhu, aby si našel něco ke spasení. Má už hlubokou díru, ale vrstva napadaného sněhu je příliš silná a času měl málo...

GERDA: Sob má hlad, dlouho nic nejedl. –*obrábí se na ženu.*

FINKA: Musí počkat. Sněhová královna nebude pryč dlouho. –*řekne a dodá ještě přímo k sobovi*– Musíš to vydržet, jste blízko cíle a máte velkou šanci s Kajem promluvit, než se královna vrátí. *Sob hned ustane v hrabání a hotoví se k cestě, ale je jaksi malátný a nohy se mu chvílemi podlamují v kolenou. Dá mu velkou práci sánky vůbec rozjet, zabere však a podaří se mu to, byt jedou mnohem volněji, než dřív.*

FINKA: A pamatuj, že všechnu svou sílu máš v srdci. –*volá ještě na rozloučenou, když dívka na saních odjíždí, a poté honem spěchá zpátky dolů, do tepla.*

Poslední úsek její pouti vede po zledovatěném sněhu, za větru a krutého mrazu. Sob je stále unavenější, potácí se a čím dál častěji klopýtá, až nakonec bezvládně padne k zemi, protože vyčerpáním nedokáže udělat už ani jediný krok. Dívka seskočí ze sáněk a běží k němu.

GERDA: Sobe, slyšíš, co je s tebou? –*volá, ale sob jen sotva znatelně pohne víčky*– Tohle jsem nechtěla. Slyšíš? Vstávej! –*vzlykne*– Proč jsi mi nedal znát, jak moc jsi unavený? Odpočali bychom si. Já vím, že máme málo času, ale .. tohle jsem přece nechtěla. –*hledí na něj očima zalitýma slzami. Sob ještě jednou otevře oči a dívá se na ni.*

GERDA: Nemůžu tě tady nechat! –*křikne odmítavě*– Tolik jsi pro mě udělal. Nemohu tě přece opustit. Počkám na tebe, slyšíš? Odpočineš si a bude ti zase dobře, uvidíš. –*vzlyká, jenže sob najednou zavřel oči a zdá se, že už ani nedýchá.*

GERDA: Slyšíš, odpočineme si... –*nařiká bezmocně a chvíli u něj setrvá. Potom se ale zvedne, protože chápe, že tam už není nic platná. Přikryje jeho tělo sněhem, místo kříže zapíchne na vrchol mohyly sánky a nechá tam na památku řetízek, který soba kdysi u loupežnice tolik upoutal. A jde dál pěšky.*

Měla před sebou opravdu jen malý díl cesty; zanedlouho již uvidí vpředu na sněhové pláni zámek, vystupující z mlhy. Ale tu se proti ní zvednou obrovité vločky, přestože obloha je čistá, a nejsou to obyčejné vločky, protože vypadají jako živé – jako odporní brouci a klubka hadů a bodlinatí ježci... Gerda se ustrašeně rozhlíží, ale pak si vzpomene na Kaje a přinutí se pokračovat; s novou chutí vykročí a jak je svým odhodláním rozpálená, děsivé vločky se k ní sotva přiblíží a hynou, tají a padají na zem.

Zámek je obrovský a vypadá prázdný. Některé jeho části jsou zahaleny v mlze, jiné ukrývá víření malých sněhových bouří; uvnitř jsou rozlehlé místnosti, dlouhé chodby a vysoká okna, některá dokonce prázdná – tedy volně otevřená do ledového okolí; ale nikde není ani stín, žádný pohyb. Vládne tam třeskatý mráz, sníh leží na zemi a prohání se Gerdě mezi nohama, jako by jí je chtěl podrazit a zabránit jí v chůzi, rampouchy se rozrůstají a tvoří neprostupný plot, který se jí staví do cesty, avšak když se k němu ona přiblíží, hned tají a před ní je volná cesta vpřed. Všechno kolem je modrobílé, zabarvené nejstudenějšími odstíny, pouze ona je teple růžová, navíc třeba v červeném kožíšku a žlutých rukavicích.

A její barva bude o to nápadnější, když spolu s ní uvidíme v záběru promodralého chlapce, jak sedí nad svým úkolem.

GERDA: Kaji! –*vykřikne*– Konečně jsem tě našla! –*rozběhne se k němu, aby se přivítali, jenže on k ní ani nezvedne pohled a dál utkvěle zírá na díly hlavolamu.*

GERDA: Kaji. –*hlesne*– To jsem já, copak mě nepoznáváš?

Chlapec se na ni podívá, ale jeho pohled je nepřítomný, jako by ani nevnímal, co vidí.

KAJ: Musím to složit. –*řekne bezduše*– Ale nejde mi to. Pořád mi to nejde. –*postěžuje si a znovu se vrátí k obrazci, kde přesune několik dílů.*

GERDA: Kaji! –*zatřese jím*– Vzpamatuj se.

KAJ: Teď mám práci. –*uhne mrzutě, jako by ho obtěžovala.*

GERDA: Ty nemáš radost? –*řekne smutným hlasem*– Přece nejsi tak bezcitný; to ty střepy! –*dodá nazlobeně a chlapec se na ni podívá stejně strnulým pohledem, ale už delším.*

GERDA: Vzpomeň si. Copak ty opravdu chceš zůstat tady? Vždyť se podívej kolem sebe! –*snaží se a chlapec poněkud ožije.*

KAJ: Je tu nádherně, vid'! Sněhová královna je nejlepší na světě; podívej, jak je tu všechno dokonalé. Ona všemu rozumí a tolik toho dokáže .. a až složím hlavolam, budu jako ona. Jenže mi to nejde. –*vrátí se smutně ke svému úkolu.*

GERDA: Kaji, tobě se tady líbí?! Ty nechápeš, že ona z tebe udělá mrtvý kus ledu? –*řekne a přistoupí k zamrzlé ploše, již se dotkne*– Vždyť se podívej, jak je to všechno studené... –*přejede po ní celou dlaní, pak na ni ještě dýchne .. a pojednou se ledové květy ztrácejí a proměňují se v cosi jiného, dostávají růžovou a potom načervenalou a nakonec krásně rudou barvu opravdických růží. Chlapec se na dívku obrátí a vidí, co se pod jejíma rukama stalo .. a do obličej se mu namísto strnulého najednou vrací lidský výraz (v oku se mu rozpustí střep, což je možno znázornit detailem, nebo hudbou podobnou té, jež provázela Sněhovou královnu, ale vyznívající opačně, živěji a radostněji).*

Vstane a přistoupí k dívce.

KAJ: Gerdo. –*osloví ji, jako by se právě probudil, a ona ho radostně obejmě.*

GERDA: Kaji. Tys mě poznal!? –*zatočí se s ním dokola a políbí jej, což rozpustí i střípek v jeho srdci a on dostává nazpět lidskou barvu, a je pojednou úplně jiný, popletený a dychtivý a rozjařený... A v celém zámku se díky přítomnosti těch dvou všechno mění, sníh taje a stěny se rozpouštějí a větry slábnou a utichají...*

KAJ: Gerdo moje, kdes byla tak dlouho? –*ptá se zmateně*– A kde jsem byl já?

GERDA: Hledala jsem tě, protože jsi odešel. Pojď, musíme odsud!

KAJ: A kde to jsme? –*rozhlíží se, a tu si všimne kusů ledu, jež měl dát dohromady*– Aha. Já musím složit tenhle hlavolam. –*vrací se k němu.*

GERDA: Nech to být, Kaji, musíme pryč. Pospěš si! –*nabádá chlapce, ale on je opět zaujat hlavolamem.*

KAJ: Musím to složit. Potom ti to vysvětlím, ale teď mám málo času. *–chvatně pohybuje úlomky a pak vzhlédne ke Gerdě a tváří se vesele–* Neboj, já to dokážu. A potom .. už od tebe nikdy neodejdu.
GERDA: Zapomeň na to. *–prosí, avšak on se nedá obломit. Tedy se rozhodne mu pomoci, aby stihli odejít včas, než se do rozpadajícího zámku vrátí Sněhová královna.*

GERDA: Tak to složíme spolu, ano? *–přistoupí k němu a podá mu první kostku.*

KAJ: Dobře. *–souhlasí–* Společně nám šlo všechno, víš? *–dodá s úsměvem a oba se na sebe při práci okouzleně usmívají a jaksi mimochodem, téměř chaoticky kladou díly, kam je napadne. A přestože se věnují spíš jeden druhému .. náhle je nápis hotov.*

GERDA: Podívej. *–hlesne překvapeně.*

KAJ: A je to. *–usměje se a je na něm znát, že splnění tohoto úkolu je pro něj pouze malou radostí ve srovnání s tím, že opět našel svoji dávnou přítelkyni. Obejmou se, ale to již se zvedá vítr a zanedlouho se do sálu vrátí Sněhová královna. Ti dva se přitisknou k sobě.*

KRÁLOVNA: Co tady hledáš?! *–oboří se na Gerdu.*

GERDA: Už jsem našla. *–odvěti sebevědomě–* Svého Kaje.

KRÁLOVNA: Tvého Kaje? *–blýskne posměšně očima–* Kaj je můj. *–řekne, ale potom se rozhlédne a spatří, jak se teplem jejich srdcí hroutí zámek, a poněkud znejistí.*

KAJ: Složil jsem hlavolam. *–předstoupí sebevědomě před dívku a po krátké pomlce dodá–* Teď mi splníš přání. Slíbilas to.

KRÁLOVNA: Přál sis být jako já. *–řekne s nadějí.*

KAJ: Přál, ale...

KRÁLOVNA: Mič! *–vykřikne, ale v té chvíli se kdesi vzadu utrhnou rampouchy a zřítí se s hrozným rachotem k zemi, a ona si uvědomí, že se jí zámek rozpadá, a opět se zklidní .. vlastně jen s velkým sebezapřením ovládne svůj vztek.*

KRÁLOVNA: Tak si běžte. *–sykne nenávistně–* Stejně daleko nedojdete.

KAJ: A to přání? *–opácí Kaj.*

KRÁLOVNA: Co chceš víc?!

KAJ: Chci .. vlastně chceme! tvoje sánky na cestu domů!

Královnin pohled je tvrdší než kámen, ale protože ví, že je musí dostat ze svého zámku pryč, vydechne mlžný opar, který zahalí vše kolem .. a když se rozplyne, sedí děti v sáních a uhánějí sněžnou plání. A jsou jako dřív, veselí, šťastní a rozesmátí.

Jedou a my z pozdálí sledujeme, jak je sáně vezou vstříc krásným horkým letním dnům, a potom se na okamžik přiblížíme, abychom slyšeli, co si povídají.

KAJ: A víš, co mi slíbila?

GERDA: Co?

KAJ: Že mi dá celý svět a k tomu ještě nové brusle! *–směje se a Gerda s ním. On pak kroutí hlavou, ale stále má ve tvářích úsměv–* Jak jsem jenom mohl být tak hloupý..?

GERDA: Už na to nemysli. *–chlácholí jej.*

KAJ: Takovou dálku jsi musela ujít, abys mě vysvobodila... *–hledí na ni obdivně.*

GERDA: Měla jsem pomocníky. Princeznu a jejího nápadníka, co se ti podobal tolik, že jsem si vás spletla, potom malou loupežnici a taky soba, chudáka, protože on tu dlouhou cestu nevydržel a zůstal tam, kam se tolik chtěl vrátit, ještě dvě podivné ženy tady na dalekém na severu... *–vyjmenovává–* A spoustu dalších. A všem jsem slíbila, že se za nimi přijedeme podívat, až tě najdu.

Blíží se ke komínu Finčiny chýše, ona stojí vedle něj a mává jim, a když se k ní přiblíží na doslech, už předem volá:

FINKA: Já vím, přemohli jste ji. Ale radši jeďte. Jeďte, než se královna vzpamatuje. Máte před sebou ještě dalekou cestu a ona tady u nás má obrovskou moc, mohla by se vám pomstít. Oni dva tedy ještě jednou vesele pokynou rukama a spěchají dál...

Stojí u příbytku druhé ženy, která jim předává kožešinové čapky. Oni si je navlékají na hlavy a ohromně se tím baví.

LAPONKA: Věděla jsem, že ho najdeš. A tohle jsem pro vás připravila. Vezměte si je a vzpomeňte si na mě, až je budete nosit.

GERDA: Určitě. *–přitulí se ke Kajovi.*

KAJ: Takovou čepici jsem nikdy neměl.

GERDA: Ani já ne. Sluší mi?

KAJ: Je krásná. Děkujeme. *–obráti se k Laponce, ale ta už je postrkuje, ať se nezdržují a nasednou.*

LAPONKA. Pospěšte si. Složila jsem o vás písničku, ale teď jsem ze samé radosti zapomněla její slova. Až si vzpomenu, pošlu vám ji s větrem, tak dobře poslouchejte. A dávejte na sebe pozor. Oba!

A jedou opět liduprázdnou krajinou a pak lesem, když tu se na ně ze zálohy vyvalí banda lupičů; střílejí a křičí a vypadá to, že jejich cesta je u konce .. když vtom se v čele zlodějů objeví malá loupežnice.

LOUPEŽNICE: Počkejte! *–křikne a zadívá se na ty dva–* To je moje kamarádka. *–brzdí své kumpány, kteří to jen neradi a s reptáním přijímají.*

GERDA: Vezu ti ukázat Kaje. *–volá, jako by chtěla přehlédnout, čím se malá loupežnice zatím stala.*

LOUPEŽNICE: Tak to je on? *–podivně křiví tvář, napůl úsměv a napůl úšklebek–* Jenom jestli si zaslouží, aby se za ním běhalo přes půl světa.

GERDA: Musím vás seznámit... *–chystá se slézt, ale loupežnice ji zabrzdí.*

LOUPEŽNICE: Radši jeďte. *–napřáhne proti ní ruku a o krok ustoupí–* Nikdy na tebe nezapomenu, ale vidíš, co je ze mě. Tak už jeď, ať mi z toho není smutno.

GERDA: Ale počkej, vždyť jsme si přece říkaly...

LOUPEŽNICE: Jeď! *–křikne ostře–* Nebo je na vás pustím. *–dodá tišeji, o to však zlověstněji, a ukáže na loupežníky.*

Jedou v sáňkách, les už mají za sebou.

KAJ: Kdo to byl?

GERDA: Taková .. nešťastná holka.

KAJ: Vždyť to byla zlodějka!

GERDA: Ona není špatná...

KAJ: Není..!? *–zakroučí odmítavě hlavou.*

GERDA: Nevím. Nemůže za to... *–dodá a vzhledne ke Kajovi–* Skoro .. možná jako ty. *–dodá a odmlčí se. A Kaj už také nic neříká, jen si svou dávnou kamarádku prohlíží novými očima a přemítá, co všechno musela na své cestě za ním poznat a prožít, když mu dokáže dát takovou odpověď.*

Jedou po sněhu, ale už je ho málo a brzy úplně skončí .. právě nedaleko velkého domu, kde žije princezna se svým nápadníkem. Ti dva právě nasedají do velkého auta, když pak se zahledí směrem k přicházejícímu Kajovi a Gerdě, navzájem se poznají a vítají se:

PRINC: Tak jsi to přece dokázala. *–kývne uznale hlavou.*

PRINCEZNA: A ten tvůj Kaj .. je opravdu hezký, skoro jako... *–ukáže na svého společníka a pak si je oba ještě několikrát přeměří, jako by zvažovala, zda nemá soutěž o svou přízeň zopakovat. A opravdu, ti dva jsou si velmi podobní, takže si neodpustí otázku:*

PRINCEZNA: Jak se na vás tak dívám, který z vás je vlastně lepší?

PRINC: Na to se nemůžeš ptát nás. *–odpoví s přehledem–* Zeptej se Gerdy, ty to víš určitě. *–dodá a oči všech se uprou na Gerdu, která se přitulí ke Kajovi, a vtom se i princezně rozjasní tvář a vezme prince za ruku.*

PRINC: Jedeme na cestu kolem světa. Pojeďte s námi. *–nabídne, ale Gerda vrtí hlavou.*

GERDA: Spěcháme domů. Moc dlouho jsme tam nebyli a stýská se nám...

PRINCEZNA: Tak pojeďte, aspoň vás tam zavezeme. Musíte nám všechno vyprávět. *–řekne a všichni nastupují do auta.*

A jsou ve svém městě. Vystoupí z auta, zamávají a rozhlédnou se po známých místech. Jaro je v největším rozpuku, obloha téměř čistá, město se probouzí do květů a ptáci zpívají...

Oni hned zamíří na své místo .. a tam, kde dřív rostly dvě malé květinčky, pojednou nacházejí plno růží, úplnou slavošanu z nádherných květů. Vstoupí pod ni a vyhledají původní keříčky se dvěma růžičkami, které si navzájem pěstovali a díky nimž se znovu shledali, a tam poznají, že je konec trápením a dál už budou pořád jenom spolu...

KONEC

tel. /fax.: 0439/ 841188; 0602 – 158 304; e-mail: petr.scheuer@ct.cz

▪ Petr S c h e u e r

Pampelišková 509

Tr u t n o v

54102